

MIASTO
ZDUŃSKA WOLA

Raport
o stanie gminy
Miasto Zduńska Wola
w roku 2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII	5
MIESZKAŃCY MIASTA	8
FINANSE MIASTA.....	11
OCHRONA ZDROWIA	14
POMOC SPOŁECZNA	16
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA.....	19
GOSPODARKA LOKALOWA I GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI	24
TRANSPORT	29
SPRAWY OBYWATELSKIE.....	31
BEZPIECZEŃSTWO W MIEŚCIE	34
EDUKACJA	37
SPORT I REKREACJA	41
INSTYTUCJE KULTURY	44
PRZEDSIĘBIORCY.....	51
OCHRONA ŚRODOWISKA.....	53
PLANOWANIE PRZESTRZENNE.....	57
SPRAWY ADMINISTRACYJNE	59
SPÓŁKI, JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I POMOCNICZE.....	61
OBSZARY PRIORYTETOWE – ZADANIA NA KOLEJNE LATA	64

WSTĘP

Szanowni Państwo,
mam przyjemność przekazać Państwu Raport o stanie miasta, który przedstawia najważniejsze wydarzenia i działania prowadzone w 2023 roku.

Samorząd Zduńskiej Woli w roku 2023 zmagał się między innymi ze skutkami wysokiej inflacji z lat poprzednich, co wpływało między innymi na prowadzone przez miasto inwestycje. Gwałtowny wzrost cen usług i materiałów to stale rosnące koszty. Poradziliśmy sobie z tymi kłopotami, co przełożyło się na ponad 42 mln zł wydatków majątkowych w skali roku. Inwestycje przeprowadzono dzięki pozyskanym dotacjom, a mieszkańcy Zduńskiej Woli zyskali na przykład odnowioną bibliotekę na miarę XXI wieku, jak i przebudowaną ulicę Jasną oraz zbudowaną zupełnie nową ulicę w centrum. W mieście przebudowano tysiące metrów kwadratowych chodników, a także prowadzono kolejne prace wokół zbiornika Kępina.

Działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców miasta, to także wprowadzanie ekologicznego transportu. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Zduńskiej Woli zakupiło elektryczne autobusy, na co uzyskało unijne dofinansowanie. W mieście nadal działa także system wypożyczania rowerów miejskich.

Miasto kontynuowało także inne działania proekologiczne. Mieszkańcy Zduńskiej Woli mogli korzystać z programu Stop Smog, który od początku jego prowadzenia przyniósł już efekty w postaci ponad 700 zlikwidowanych pieców węglowych. W 2023 roku nastąpił wyraźny spadek dni, w których odnotowane zostało przekroczenie poziomu zanieczyszczenia powietrza.

Rok 2023 zapisze się w historii Zduńskiej Woli także wprowadzeniem przełomowego programu edukacyjnego pod nazwą „Programowanie = Nasz Drugi Język”, którego pomysłodawcą jest Miron Mironiuk, prezes firmy Cosmose AI i promotor powszechnej edukacji programowania w polskich szkołach. To innowacyjne lekcje informatyki dla uczniów klas 4-6 szkół wszystkich szkół podstawowych w Zduńskiej Woli. Dzięki nim niemal tysiąc stu zduńskowolskich uczniów w roku szkolnym 2023/2024 miało możliwość poznawania podstaw programowania. Może to w przyszłości dać miastu kolejny impuls rozwojowy.

W 2023 roku podejmowane były także działania nakierowane na rozwój i zagospodarowanie miasta. Między innymi opracowana została dokumentacja budowy nowych bloków na osiedlu Południe, a także powstał całościowy projekt przebudowy 23 ulic na osiedlu Nowe Miasto.

Samorząd zaproponował mieszkańcom Zduńskiej Woli także ciekawą ofertę kulturalną. W 2023 roku zarówno Miejski Dom Kultury, jak i Miejska Biblioteka Publiczna i Muzeum Historii Miasta organizowały atrakcyjne, a także innowacyjne wydarzenia. Pozyskiwały także dofinansowanie, dzięki któremu mogły rozszerzyć ofertę dla zduńskowolan.

Raport, który mam przyjemność przedstawić, prezentuje stan naszego miasta na koniec ubiegłego roku. To podsumowanie działań i analiza danych, która pozwala nam racjonalnie planować dalszy rozwój. Zapewniam Państwa, że Zduńska Wola będzie każdego roku stawać się coraz lepszym miejscem do życia.

Prezydent Zduńskiej Woli

REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W 2023 roku miasto Zduńska Wola konsekwentnie realizowało swoje plany i strategie. Były to programy i zadania zarówno obligatoryjne, wynikające z przepisów prawa, jak i fakultatywne, ułatwiające sprawne zarządzanie miastem w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

W 2023 roku kontynuowano prace związane z opracowaniem „Strategii Rozwoju Miasta Zduńska Wola 2028+”. W 2023 roku wypracowany projekt został poddany konsultacjom społecznym i dalszym procedurom związanym z przyjęciem strategii przez Radę Miasta Zduńska Wola.

Miasto posiada Strategię rozwoju elektromobilności dla miasta Zduńska Wola do roku 2035. W 2023 roku podjęto szereg działań realizujących jej zapisy. Zakupiono autobusy elektryczne (MPK), kontynuowano modernizację oświetlenia ulicznego oraz modernizowano przystanki autobusowe.

Plany i programy miasta Zduńska Wola oraz okres ich obowiązywania

Ekologia i ochrona środowiska	
Program Ochrony Środowiska na lata 2020-2023 z perspektywą na 2024-2027	do 2027 r.
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Zduńska Wola na lata 2017-2032	do 2032 r.
Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Zduńska Wola	do 2032 r.
Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zduńska Wola	2023 r.
Ład przestrzenny	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Zduńska Wola	bez ograniczeń czasowych
Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Zduńska Wola	do 2023 r.
Zdrowie i opieka społeczna	
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023	do 2023 r.
Miejski program wspierania rodziny na lata 2021-2023	do 2023 r.
Miejski program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025	do 2025 r.
Program dla seniorów „Koperta życia”	bez ograniczeń czasowych

Program dla seniorów „Zduńskowolska Karta Seniora”	bez ograniczeń czasowych
Program dla rodzin wielodzietnych „Miejska Karta Rodziny”	bez ograniczeń czasowych
Program Zduńskowolska Karta Mieszkańca	bez ograniczeń czasowych
Program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023	do 2023 r.
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023	2023 r.
Program „Opieka wychowawcza” – edycja 2023	2023 r.
Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Zduńska Wola na lata 2021-2030	do 2030 r.
Miejska polityka mieszkaniowa	
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zduńska Wola	do 2026 r.
Ochrona zabytków	
Gminny program opieki nad zabytkami dla Miasta Zduńska Wola na lata 2021-2024	do 2024 r.
Aktywność społeczna	
Program współpracy Miasta Zduńska Wola z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023	2023 r.
Plany pomocnicze działań inwestycyjnych	
Plan utwardzania dróg miejskich	bez ograniczeń czasowych

W roku 2023 kontynuowane były przez miasto, w partnerstwie z innymi gminami powiatu zduńskowolskiego i z miastem Sieradz, działania związane z zapisami „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030”, wyznaczającej Obszary Strategicznej Interwencji (OSI – obszary zagrożone trwałą marginalizacją, obejmujące także miasta tracące swoje funkcje społeczno-gospodarcze). W ramach porozumienia międzygminnego partnerów Związku ZIT opracowano projekt Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sieradz – Zduńska Wola – Łask. Zgodnie z zasadami polityki rozwoju, Strategia ZIT ma na celu wskazać między innymi problemy, potrzeby i potencjał rozwojowy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, cele jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT ze wskazaniem podejścia zintegrowanego, a także listę projektów oraz ich zintegrowanie i powiązanie z innymi projektami. Przeprowadzono także konsultacje społeczne projektu Strategii ZIT MOF Sieradz – Zduńska Wola – Łask.

Jako główne cele kierunków interwencji w MOF wyznaczono podniesienie jakości życia na terenie MOF, budowanie konkurencyjności i stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby endogeniczne oraz promowanie dostosowania i adaptacji do zmian klimatu wraz z konsekwentnym rozwojem infrastruktury technicznej. W ramach wyznaczonych obszarów strategicznej interwencji miasto Zduńska Wola planuje zrealizować projekty związane z poprawą efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, adaptacją miasta do zmian klimatu „zielona infrastruktura”, wspieraniem zrównoważonej mobilności miejskiej oraz rozwojem zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze miasta.

W 2023 roku miasto zdecydowało o przystąpieniu do przygotowania „Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zduńska Wola”. To dokument strategiczny, który uwzględnia specyficzne lokalne uwarunkowania geograficzne, społeczne i gospodarcze miasta i zawiera propozycje konkretnych działań chroniących przed skutkami zmian klimatu.

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu będzie służył pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwiązywanie najważniejszych problemów miasta wynikających ze zmian klimatu. Tworzony na poziomie lokalnym MPA powinien być dokumentem komplementarnym z obowiązującymi już strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi dokumentami własnymi gminy, służącymi kształtowaniu i realizacji szeroko rozumianej polityki miejskiej. Celem tworzenia MPA jest zwiększenie zdolności adaptacyjnych miasta wobec możliwości zagrożeń wynikających ze zmian klimatu.

MIESZKAŃCY MIASTA

W 2023 roku w Zduńskiej Woli odnotowano spadek liczby mieszkańców w stosunku do lat poprzednich. Na koniec grudnia 2023 roku liczba mieszkańców miasta Zduńska Wola zameldowanych na pobyt stały bądź czasowy według lokalnej bazy danych, wyniosła 38 028.

Od wielu lat obserwujemy spadek liczby mieszkańców miasta. Jest to związane nie tylko z odpływem mieszkańców z terenu miasta, ale także z brakiem realizacji obowiązku meldunkowego. Pracownicy Biura Ewidencji i Dowodów Osobistych coraz częściej zauważają, chociażby przy przyjmowaniu wniosków o wydanie dowodu osobistego, iż wiele osób nie utożsamia miejsca pobytu z miejscem zameldowania. Spora liczba mieszkańców Zduńskiej Woli wynajmuje mieszkania i nie zgłasza swojego pobytu czasowego, w tej grupie mieszkańców są także osoby zameldowane na pobyt stały poza terenem miasta Zduńska Wola.

Z danych ogłoszonych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, iż w roku 2020 na terenie miasta Zduńska Wola zameldowało się 217 osób, a wymeldowanie zgłosiło 408 osób, saldo migracji było ujemne i wyniosło minus 191. W 2021 roku zameldowały się w Zduńskiej Woli 182 osoby, a wymeldowało się 448 osób, saldo migracji wyniosło – 266. W roku 2022 saldo migracji wyniosło -286 tj. odnotowano 195 zameldowań i 481 wymeldowań. Natomiast w I półroczu roku ubiegłego napłynęły do miasta 102 osoby, a wymeldowało się 178 osób. Saldo migracji wyniosło minus 76.

Liczba mieszkańców Zduńskiej Woli w latach 2018 -2023

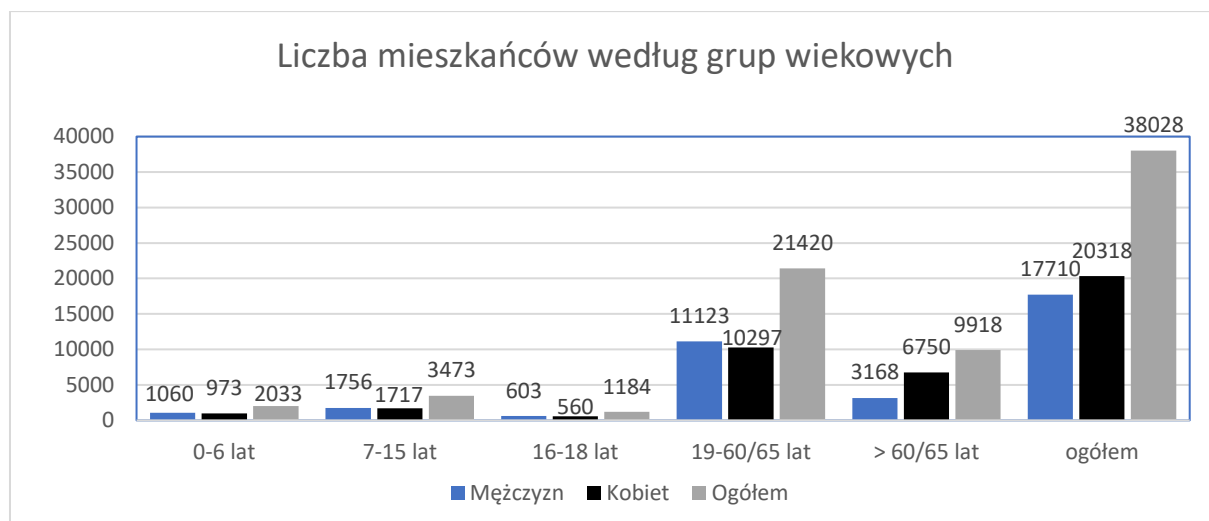

W roku ubiegłym mieszkanek miasta było więcej niż mieszkańców płci męskiej o 2.608. Liczba kobiet w ogólnej liczbie ludności Zduńskiej Woli wyniosła 20.318 i stanowiła 53 proc., a liczba mężczyzn 17.710, czyli 47 proc. Udział procentowy kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie mieszkańców miasta pozostaje niezmiennie na tym samym poziomie od czterech lat.

Podobnie wygląda również struktura wiekowa zduńskowolan: 5 proc. mieszkańców miasta to dzieci do lat 6 (1.673), młodzież szkolna to 5.017 osób, co stanowi 14 proc. populacji Zduńskiej Woli.

Najwięcej osób zamieszkujących miasto to osoby w wieku produkcyjnym - 21.420, co stanowi 55 proc. mieszkańców Zduńskiej Woli. Liczba mieszkańców Zduńskiej Woli w wieku emerytalnym wynosi 9.918 i stanowi 26 proc. ogółu (wzrost o punkt procentowy w stosunku do roku poprzedniego), z czego blisko 68 proc. to kobiety.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. na terenie miasta zameldowało się na pobyt stały lub czasowy 74 cudzoziemców tj. o 75 osób mniej niż w roku 2022. Najwięcej cudzoziemców, którzy przyjechali do pracy było narodowości ukraińskiej, gruzińskiej oraz wietnamskiej.

W 2023 roku pracownicy Biura Ewidencji i Dowodów Osobistych nadali 99 numerów PESEL osobom nieposiadającym obywatelstwa polskiego, bądź urodzonym poza granicami kraju oraz 75 numerów PESEL wraz ze statusem UKR nadanym obywatelom Ukrainy uciekającym przed działaniami wojennym do Polski.

W roku 2023 przyjęto 3595 wniosków o wydanie dowodu osobistego tj. więcej niż w latach ubiegłych. Jest to spowodowane między innymi odmiejscowieniem przez ustawodawcę procedury składania wniosku o wydanie dowodu osobistego, który można złożyć w dowolnej gminie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od adresu zameldowania.

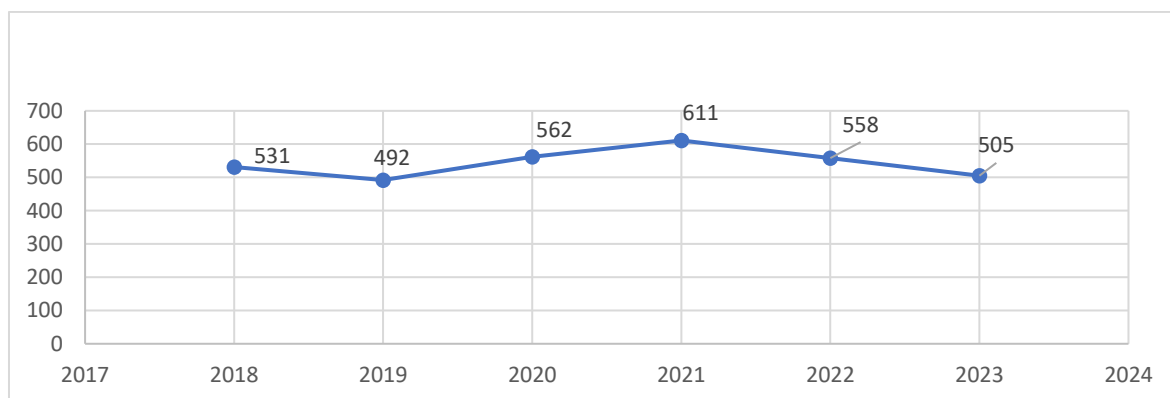
W ubiegłym roku pracownicy szesnastokrotnie byli ze stacją mobilną u osób, które ze względu na swoją chorobę nie były w stanie dotrzeć osobiście do Urzędu z wnioskiem na dowód osobisty.

Urząd Stanu Cywilnego w Zduńskiej Woli sporządził w 2023 roku 179 aktów małżeństwa. To kolejny rok spadku liczby ślubów. W 2022 roku było ich 225. Zaznaczyć należy, iż śluby zawierane przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego utrzymują się na stosunkowo stałym poziomie. Dynamicznie spada natomiast liczba ślubów konkordatowych z 108 w roku 2022 do 60 w roku 2023.

Jednocześnie niewielka jest liczba rejestrowanych w Zduńskiej Woli urodzeń, choć w 2023 roku nieco wzrosła w porównaniu do roku 2022. W Zduńskiej Woli sporządzono 156 aktów urodzenia, gdy rok wcześniej było ich 144. Mała liczba aktów urodzenia wynika z tego, że od kilku lat mieszkanki Zduńskiej Woli rodzą dzieci głównie w szpitalach w Łodzi. Najpopularniejsze imiona nadawane w 2023 roku to Antonina i Laura dla dziewczynek oraz Maksymilian dla chłopców.

W 2023 roku w Zduńskiej Woli zarejestrowano 505 zgonów. Po latach pandemii covid - 19, gdy liczba zgonów znacznie wzrosła, w ostatnim roku nastąpił wyraźny spadek. Najwyższą liczbę aktów zgonu sporządzono w USC w Zduńskiej Woli w roku 2021 – aż 611. W tym czasie jednak w mieście funkcjonował szpital zakaźny, do którego trafiali pacjenci z całego województwa łódzkiego. Nie wszystkie zgony rejestrowane w Zduńskiej Woli dotyczyły mieszkańców miasta.

Ogólna liczba zgonów zarejestrowanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Zduńskiej Woli w latach 2018-2023

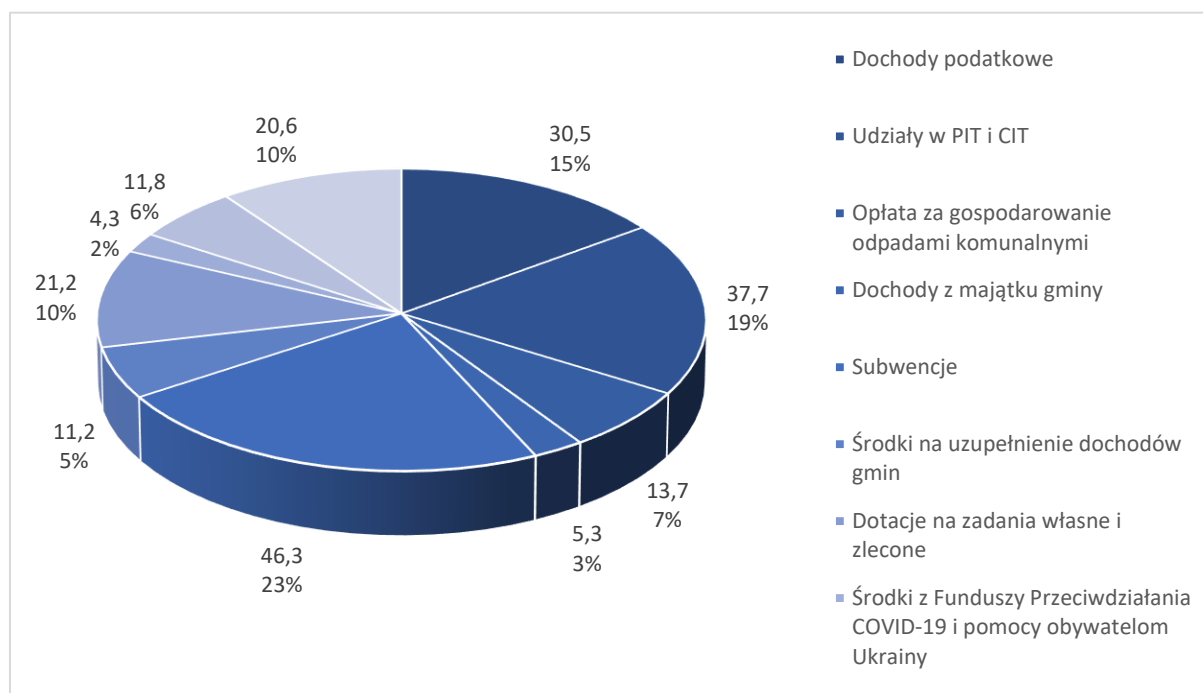

FINANSE MIASTA

Dochody miasta z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT w roku 2023 wynosiły 37,7 mln zł. To efekt zmian w podstawach podatkowych oraz zasadach przekazywania udziałów. W perspektywie kilku lat będzie można również prawidłowo ocenić, jak bardzo na finanse samorządowe wpłynął stan epidemii COVID-19, sytuacja gospodarcza związana z wojną w Ukrainie oraz szereg zmian w ustawach podatkowych i ustawie o dochodach JST.

Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego w całym kraju uległa w ostatnim roku kolejnym zmianom. We wszystkich samorządach zmieniał się udział między dochodami własnymi a pochodzącymi z redystrybucji. Jest to widoczne w kolejnym budżecie miasta Zduńska Wola, gdzie dochody własne stanowiły 34,7 proc. wpływów a pochodzące z redystrybucji (udziały, subwencje, dotacje) - 65,3 proc. W 2023 roku dotacje z budżetu państwa oraz Funduszu Przeciwdziałania covid – 19 i pomocy obywatelom Ukrainy stanowiły 18,4 proc. wszystkich dochodów. Znaczącą kwotę ponad 11,2 mln zł stanowiły środki na uzupełnienie dochodów gmin, przekazane w drugim półroczu. W 2023 roku do budżetu wpłynęła kwota ponad 6,5 mln zł dochodów incydentalnych z tytułu sprzedaży węgla i z tytułu zwrotu środków wydanych na realizację zadań zleconych wraz z odsetkami.

Dochody miasta Zduńska Wola roku 2023 według rodzajów wpływów

Biorąc pod uwagę wszystkie dochody Zduńskiej Woli w roku 2023 należy odnotować ich spadek w stosunku do roku poprzedniego, na co wpływ przede wszystkim miały niższe dochody z tytułu dotacji

na zadania zlecone (brak wypłaty świadczenia 500 +). W roku 2023 wzrosły wpływy z podatków i opłat w wyniku podniesienia podstaw opodatkowania i stawek niektórych rodzajów podatków i opłat. W roku 2023 z tytułu dofinansowań zewnętrznych na inwestycje i różne projekty do budżetu miasta wpłynęła kwota ponad 11,8 mln zł, to o ponad 3,4 mln zł więcej niż rok wcześniej. Wszystkie dochody w 2023 r. zamknęły się kwotą ponad 202 mln zł, co stanowiło 95,7 proc. zakładanego planu.

Zestawienie kwotowe dochodów miasta według rodzaju wpływu w latach 2020-2023 w mln zł

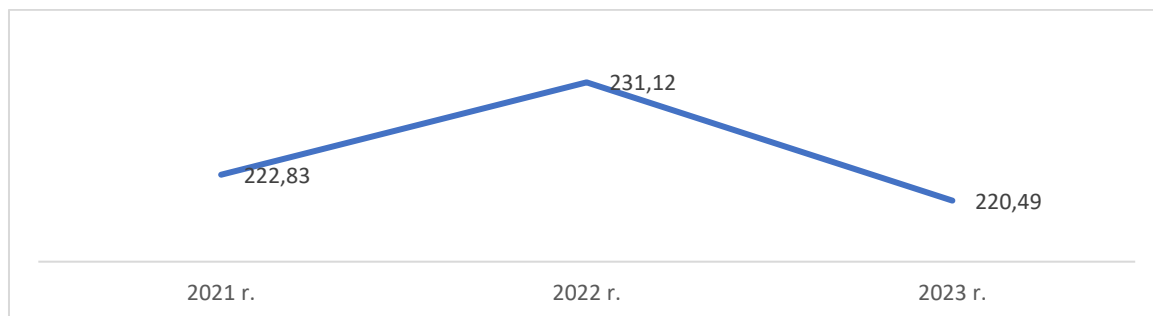
Rodzaj wpływu	2021	2022	2023
Dochody podatkowe	25,6	28,7	30,5
Udziały w PIT i CIT	44,7	43,8	37,7
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	11,3	13,4	13,7
Dochody z majątku gminy	10,8	4,8	5,3
Subwencje	38,9	41,9	46,3
Środki na uzupełnienie dochodów gmin	8	1,4	11,2
Dotacje na zadania własne i zlecone	59,8	38,7	21,2
Środki z Funduszy Przeciwdziałania COVID-19 i pomocy obywatelom Ukrainy	1,1	16,7	4,3
Dotacje celowe i środki na realizację inwestycji	6,8	8,4	11,8
Pozostałe dochody	9,9	16,6	20,6
Razem	219,9 mln zł	214,4 mln zł	202,6 mln zł

Na przestrzeni ostatnich lat, we wszystkich miastach (według danych ZMP) rosła luka finansowa między subwencją szkolną a realnymi kosztami prowadzenia edukacji. Oznacza to kroczące i utrwalające się z roku na rok ograniczenie samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Kolejna analiza budżetu Zduńskiej Woli wskazuje, że jedynie w zakresie około 35 proc. budżetu miasto ma jakikolwiek wpływ na wysokość swoich dochodów. Poza tym relatywnie niska dynamika klasycznych dochodów własnych powodowana jest zmianami ustawowymi, które następowały na przestrzeni lat. W roku 2023 nadal udzielano ulg w spłacie należności podatkowych, będących m.in. następstwem panującej sytuacji gospodarczej. 24 podatników złożyło w 2023 roku wnioski o ulgi, a 19 takie ulgi otrzymało. W 2022 roku takich osób było 11. W 2023 roku zaległości podatników w stosunku do budżetu miasta wyniosły blisko 2,4 mln zł, co stanowiło około 7,8 proc. wpływów.

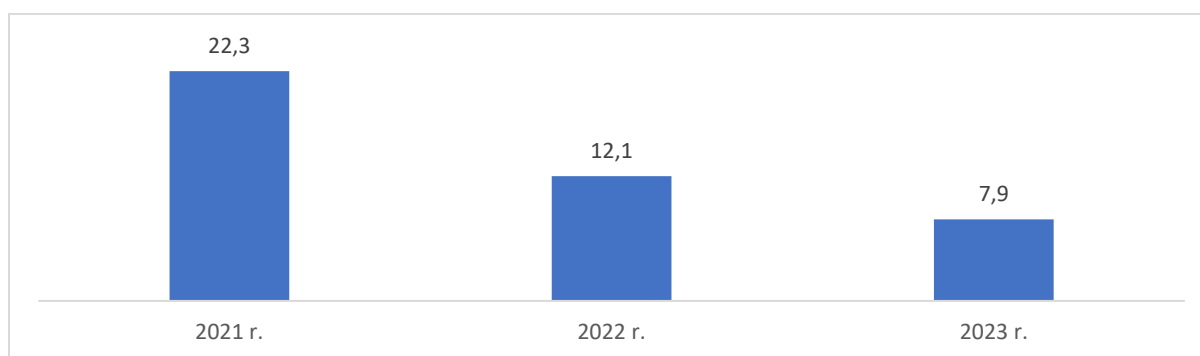
Wydatki majątkowe, o których stanowią przede wszystkim miejskie inwestycje, wykonane zostały w wysokości 42,3 mln zł, co stanowi 97,30 proc. planu. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był na poziomie 19,17 proc., w roku 2022 było to 18,95 proc.

Wydatki miasta Zduńska Wola w latach 2021-2023 w mln zł

Planowana w wysokości 2,6 mln zł nadwyżka operacyjna wykonana została w dużo wyższej kwocie, bo ponad 7,9 mln zł. Zdolność do wypracowania nadwyżki operacyjnej, jak również jej wysokość, jest podstawowym wskaźnikiem świadczącym o możliwościach finansowania przez miasto inwestycji oraz spłacania zobowiązań. W 2021 r. nadwyżka operacyjna była sztucznie zawyżona kwotami jednorazowo przekazanymi w ostatnich dniach roku.

Nadwyżka operacyjna miasta Zduńska Wola w latach 2021-2023 w mln zł

Ścisły związek z poziomem inwestycji w relacji do nadwyżki operacyjnej ma zadłużenie miasta. Zadłużenie Zduńskiej Woli sięgnęło w 2023 roku 96,7 mln zł, wskaźnik ogólnego zadłużenia wyniósł 47,7 proc. Intensywna działalność inwestycyjna i efektywne wykorzystanie środków zewnętrznych wymusza na wszystkich jednostkach samorządu konieczność zwiększania kwot zobowiązań.

Obecna sytuacja finansowa samorządów, w tym Zduńskiej Woli, charakteryzuje się bardzo znaczącym pogorszeniem finansowania bieżącej działalności przez ubytek bieżących dochodów własnych z PIT wywołany zmianami w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Ubytkowi towarzyszy niepełna i niewłaściwie ukierunkowana „rekompensata”, która nie jest dzielona proporcjonalnie do utraty dochodów. Wydatki bieżące już przed zmianami w systemie podatku PIT rosły szybciej niż dochody i już wtedy przyczynami tego zjawiska były rosnące dużo szybciej koszty pracy, energii, materiałów i usług. Bardzo poważnym obciążeniem bieżącej części budżetu jest wzrost kosztów obsługi długów.

OCHRONA ZDROWIA

Rok 2023 przyniósł istotne zmiany w polskim systemie ochrony zdrowia, obejmujące zarówno przepisy prawne, jak i praktyczne aspekty zarządzania ochroną zdrowia. Stan zagrożenia epidemicznego wprowadzony w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 został odwołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dniem 1 lipca 2023 r. W Zduńskiej Woli w 2023 roku prowadzone były działania profilaktyczne. Samorząd rozpoczął także program leczenia bezpłodności metodą *in vitro*.

Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli w 2023 r. podejmował nieprzerwanie działania na rzecz ochrony oraz poprawy stanu zdrowia swoich pacjentów poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych oraz organizowanie i prowadzenie działalności leczniczej i profilaktycznej. W roku 2023 w SPZPOZ liczba pacjentów zadeklarowanych do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej wyniosła 12.308.

Wizyty u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej nieznacznie zmalały w porównaniu do roku poprzedniego, natomiast o ponad 60 proc. zwiększyła się liczba wizyt w poradniach specjalistycznych, w związku z brakiem limitu przyjęć do specjalistów.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych przez miejską przychodnię w latach 200-2023

Porady	2020	2021	2022	2023
Porady w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	60488	64192	77034	76406
Porady specjalistyczne	10618	12060	13860	22384
Razem	71106	76252	90894	98790

Laboratorium Analityczne SPZPOZ przy ul. Srebrnej 11 w Zduńskiej Woli było otwarte przez cały 2023 rok. Wszystkie badania można było wykonać na bieżąco.

W roku 2023 badania profilaktyczne z zakresu medycyny pracy wróciły do poziomu sprzed pandemii. Firmy i instytucje na bieżąco kierowały swoich pracowników na badania wstępne, kontrolne lub okresowe. Przychodnia realizowała świadczenia dla 71 podmiotów, z którymi podpisała umowy, w tym 35 firm, 21 instytucji, 15 szkół i przedszkoli. W 2023 r. podpisano 8 nowych umów.

W 2023 roku w Zduńskiej Woli rozpoczęła się realizacja programu „Dofinansowanie do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Zduńska Wola na lata 2023-2024”. Do programu kwalifikują się kobiety w przedziale wiekowym 20-40 lat, warunkowo do 42. roku życia i mężczyźni po spełnieniu warunków medycznych określonych w programie. W 2023 roku z dofinansowania procedury mogło skorzystać pięć par dotkniętych problemem bezpłodności.

W roku 2023 SPZPOZ realizował Powszechny program bezpłatnych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), który był skierowany do dziewcząt i chłopców w wieku 12 oraz 13 lat, czyli dla dzieci urodzonych w 2010 i 2011 roku.

Dla mieszkańców Miasta Zduńska Wola w obszarze zdrowia publicznego w 2023 roku prowadzone były następujące programy:

- „Profilaktyka w zakresie wczesnego wykrywania raka piersi w 2023 roku”. Badania USG wykonano 1252 mieszkankom miasta Zduńska Wola.
- „Ochronne szczepienia przeciwko grypie dla osób w wieku 18-65 lat zamieszkałych na terenie miasta Zduńska Wola w 2023 roku”. Ze szczepień skorzystało 126 osób.
- „Profilaktyka raka prostaty dla mężczyzn powyżej 40. roku życia zamieszkałych na terenie miasta Zduńska Wola w 2023 roku”. Badaniom poddało się 68 mężczyzn.
- „Czerniak - to widzę!” - program profilaktyki nowotworów skóry ze szczególnym uwzględnieniem czerniaka złośliwego dla mieszkańców województwa łódzkiego finansowany z Funduszy Europejskich. Skorzystało 260 mieszkańców.

W 2023 roku prowadzone były także działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, finansowane z pieniędzy uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2023 roku. Ich wysokość wyniosła ponad milion zł, natomiast wpływy z tzw. opłaty „małpkowej” w 2023 roku wyniosły ponad 270 tys. zł. Sfinansowały m.in.: pomoc i terapię dla osób uzależnionych i współuzależnionych, zajęcia adresowane do uczniów, świetlice środowiskowe, pozalekcyjne zajęcia sportowe, półkolonie, klub abstynencki, szkolenie pracowników oraz pracę Punktu ds. Przemocy w Rodzinie.

Ogólna wartość sprzedaży napojów alkoholowych w mieście w 2023 roku wyniosła 56.234.020,09 zł. W 2023 roku wydanych zostało 106 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli w 2023 roku wpłynęło 47 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu. W 2022 roku wniosków tych było 56.

POMOC SPOŁECZNA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli realizuje zadania pomocy społecznej dla osób mieszkających na terenie miasta Zduńska Wola. Kontynuuje także wsparcie dla obywateli Ukrainy, którzy zaczęli przybywać do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Pomoc na rzecz obywateli Ukrainy to m.in.: świadczenia pieniężne, świadczenia niepieniężne, świadczenia rodzinne, wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, pomoc żywnościowa we współpracy z organizacjami pozarządowymi dla obywateli Ukrainy oraz wypłata świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, rozpowszechnianie ulotek dotyczących bezpiecznego pobytu na terenie RP, form pomocy z MOPSCOS w Zduńskiej Woli, form pomocy ze strony organizacji pozarządowych, oferty Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli oraz oferty Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zduńskiej Woli.

W 2023 roku liczba rodzin długotrwale korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej wynosiła 634. Spadek liczby klientów pomocy społecznej obserwuje się już od kilku lat i jest to trend właściwy dla całego kraju. Jednocześnie jednak zauważyć można wzrost liczby rodzin, w których jednocześnie nakładają się na siebie różne problemy społeczne np. długotrwała choroba, alkoholizm i przemoc. Natomiast w zamian za spadek liczby klientów, pracownicy MOPS podejmują się realizacji nowych zadań takich jak np. asystent osobisty osoby niepełnosprawnej czy zapewnienie opieki wytchnieniowej. W 2023 roku w zduńskowolskim MOPSCOS pracowało 60 osób.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na pięć głównych przyczyn udzielania świadczeń w latach 2020-2023

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ubóstwo	464	427	399	410
Długotrwała lub ciężka choroba	372	347	297	385
Bezrobocie	365	340	314	305
Niepełnosprawność	301	277	242	280
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	198	192	179	183
Alkoholizm	165	151	127	151
Bezdomność	38	32	32	40

Wśród głównych przyczyn udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej niezmiennie są przede wszystkim: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie, a także

niepełnosprawność. Z pomocy społecznej w formie pieniężnej i niepieniężnej skorzystało łącznie 859 osób zagrożonych ubóstwem.

W 2023 kontynuowano wsparcie dla odbiorców ciepła i wypłacano dodatki węglowe, dodatki z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatki elektryczne.

Stopa bezrobocia dla całego powiatu zduńskowolskiego wyniosła w 2023 roku 6,5 proc. (stan na 30 listopada 2023 roku). Na koniec 2023 roku w Zduńskiej Woli było 1090 osób bezrobotnych, natomiast w całym powiecie 1597.

W 2023 roku 40 osób otrzymało pomoc z tytułu bezdomności. Współpracowano ze Schroniskiem dla osób bezdomnych w Feliksowie i Schroniskiem dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Biłgoraju, które wygrały otwarte konkursy ofert na realizację tego typu opieki dla Miasta Zduńska Wola. Do schronisk dla osób bezdomnych skierowano 31 bezdomnych, w tym 5 osób trafiło do schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W 2023 roku wydano 170 Miejskich Kart Rodziny oraz 239 Zduńskowolskich Kart Seniora. W 2023 roku zduńskowolanie złożyli 1271 wniosków, na podstawie których wydano 2654 Zduńskowolskie Karty Mieszkańca.

Preferencjami objęte były usługi świadczone przez: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli w zakresie usług oferowanych w krytej pływalni Zduńska Woda, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli oferujący zniżki na bilety wstępu na baseny odkryte oraz Miejski Dom Kultury oferujący zniżki na zakup biletów do kina. W 2023 roku z ulgą dla posiadaczy Zduńskowolskiej Karty Mieszkańca w aquaparku Zduńska Woda sprzedano 22.286 biletów wstępu na kompleks, na basenach odkrytych 2.370 biletów wstępu, a w Kinie w Ratuszu 1233 bilety.

W 2023 roku nastąpił spadek liczby zdarzeń związanych z przemocą domową. W ramach procedury „Niebieskie Karty” wsparciem objętych było w 2023 roku 57 rodzin, w tym 44 kobiety i 13 dzieci. Wszczęto 33 procedury. W 2023 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano 33 Grupy Robocze/Diagnostyczno-Pomocowe oraz odbyło się 113 posiedzeń Grup Roboczych/Diagnostyczno-Pomocowych z przedstawicielami instytucji, a także z osobami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w 2023 roku (z podziałem na uprawnione podmioty)

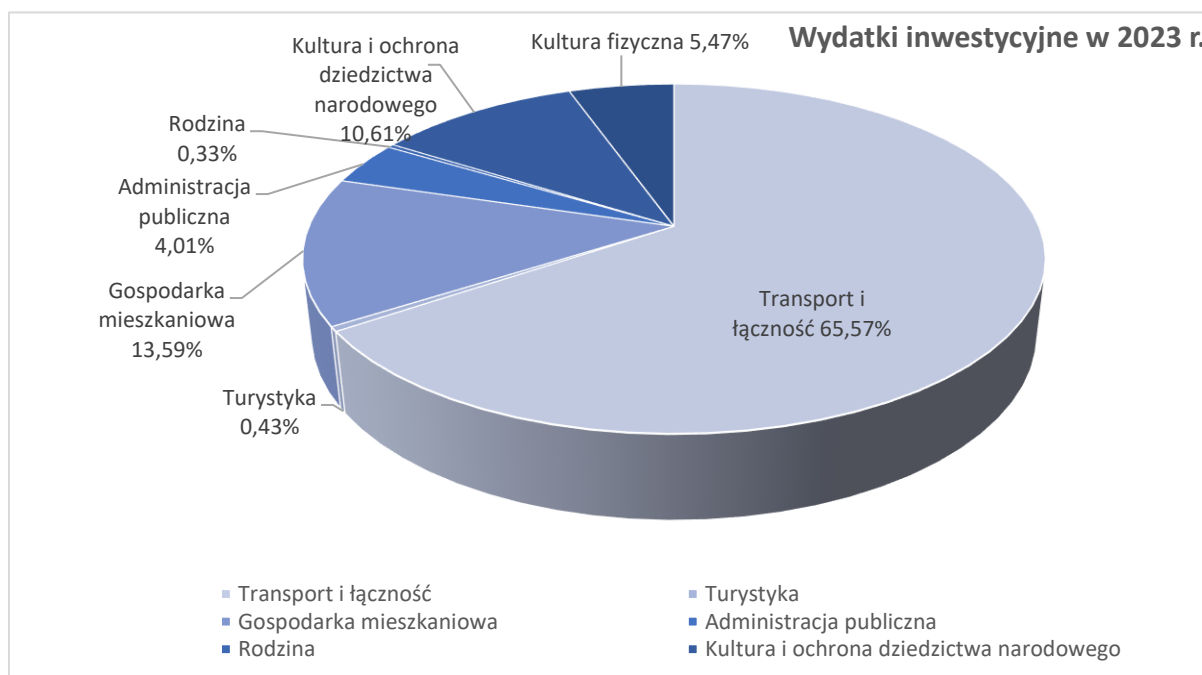
Instytucja	Liczba
Policja	21
Jednostka organizacyjna Pomocy Społecznej	7
Oświata	4
Służba zdrowia	1
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0
Razem	33

W 2023 r. osobami, stosującymi przemoc domową było 53 mężczyzn i 4 kobiety (podejrzenie stosowania przemocy w stosunku do dzieci). Wśród osób doznających przemocy nie było mężczyzn. Na rzecz osób i rodzin podejmowane były liczne działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne. Zapewniono również wsparcie specjalistyczne osobom doznającym przemocy oraz osobom stosującym przemoc domową. W 2023 roku znacząco spadła liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. Rok wcześniej było ich 67. W latach poprzednich liczby objętych nimi utrzymywały się na zbliżonym poziomie: w roku 2020 „Niebieskie Karty” miały w Zduńskiej Woli 64 rodziny, natomiast w roku 2021 objętych nią było 69 rodzin.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

Na wydatki na inwestycje w 2023 roku przeznaczono ponad 48 mln złotych. W znacznej części dotyczyły działu transport i łączność, a więc budowy dróg oraz przebudowy chodników w mieście. Przygotowano także dokumentację, jaka pozwoli realizować inwestycje w kolejnych latach.

W 2023 r. większość inwestycji realizowało Biuro Inwestycji Miejskich Urzędu Miasta Zduńska Wola. Największa kwota została przeznaczona na zadania z zakresu na Transport i łączność – 14 341 970,39 zł, co stanowi 65,57 proc. wszystkich wydatków inwestycyjnych. W następnej kolejności są wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową – 2 971 731,44 zł (13,59 proc.) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego – 2 319 692,49 zł (10,61 proc.). Kultura fizyczna, administracja publiczna, turystyka oraz rodzina stanowią kolejno 5,47 proc., 4,01 proc., 0,43 proc. oraz 0,33 proc. rocznych wydatków inwestycyjnych.

W roku 2023 przebudowano m.in. chodniki na ul. Krętej, Jana III Sobieskiego i Żytnej. W ramach inwestycji pn. „Poprawa układu komunikacyjnego poprzez przebudowę dróg gminnych w Zduńskiej Woli”, miasto uzyskało dofinansowanie w wysokości 12 065 000,00 zł z Polskiego Ładu na poprawę stanu technicznego dróg miejskich. Otrzymane pieniądze zostaną przeznaczone m.in. na budowę ronda na skrzyżowaniu ulic: Prosta, Złota, Karola Szymanowskiego, które planowo ma powstać w 2024 r. Został również zrealizowany kolejny etap ułożenia nakładek bitumicznych. Inwestycja objęła ul. Poziomkową, ul. Jałowcową oraz ul. Jagodową.

Inwestycja zakończona w 2023 roku to rozbudowa ul. Jasnej w Zduńskiej Woli na odcinku od ulicy Adama Mickiewicza do ulicy Prostej. Na projekt jej rozbudowy samorząd pozyskał ponad 1,5 mln zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Wartość inwestycji to 3 382 476,21 zł.

Ulica Jasna od ul. Adama Mickiewicza do ul. Prostej

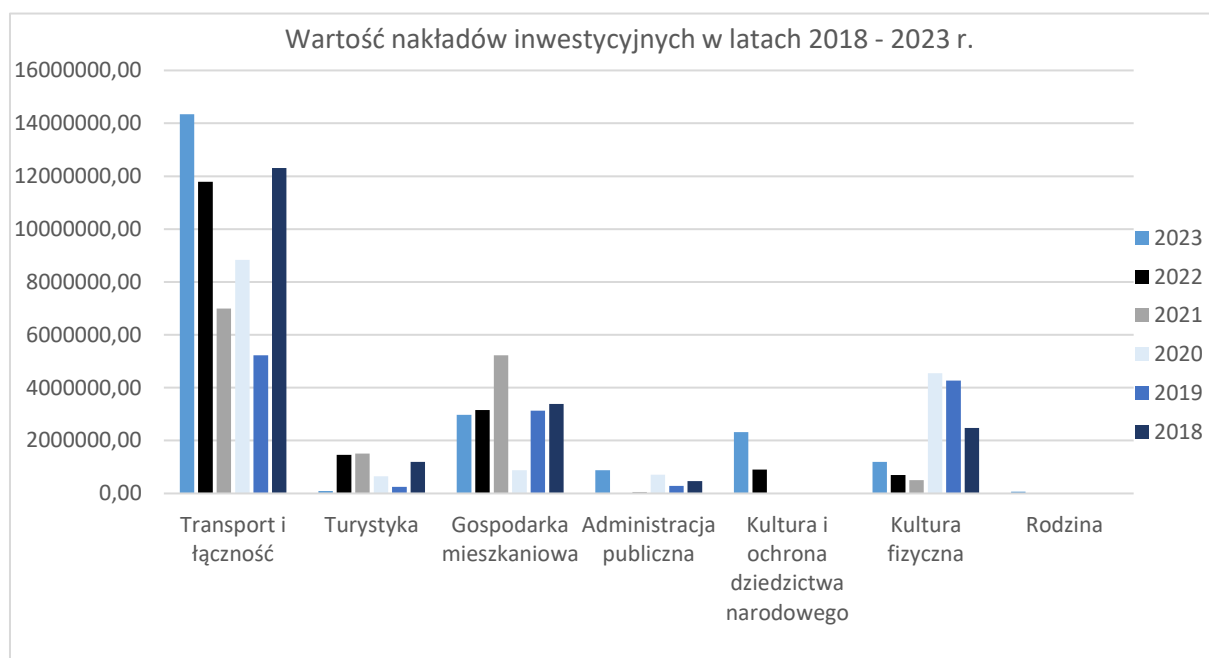
W 2023 roku miasto prowadziło także inwestycję pod nazwą „Budowa drogi od ul. Stefana Żółtackiego do ul. Komisji Edukacji Narodowej w Zduńskiej Woli”. Inwestycja uzyskała dofinansowanie w wysokości 7 600 000,00 zł z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Wartość zadania to 8 259 414,71 zł.

Nowa ulica kpt. Władysława Jachowicza

W Gospodarce mieszkaniowej rozpoczęto prace nad opracowaniem dokumentacji projektowej termomodernizacji budynków komunalnych, tj. przy ul. Kościelnej 6, pl. Wolności 2, ul. Sieradzkiej 33, ul. Ogrodowej 43 oraz ul. Jarosława Dąbrowskiego 20. W 2023 r. przeprowadzono termomodernizację dwóch oficyn mieszkalnych przy ul. Getta Żydowskiego 7 oraz zakończono wieloletnią termomodernizację budynków komunalnych przy ul. Sieradzkiej 26, 28, 30, 32 i 32a. Usunięcie pieców w ramach wykonanych inwestycji miało na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a w konsekwencji poprawę jakości powietrza w mieście.

W dziale Turystyki opracowano koncepcje budowy kempingu przy ul. prof. dr. Tadeusza Kobusiewicza 2-18 oraz budowy parku linowego na terenie Stadionu Miejskiego przy ul. Łaskiej 90. Opracowanie koncepcji architektoniczno-budowlanej pozwoliło oszacować planowane koszty inwestycji rozbudowy infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej w Zduńskiej Woli. Ponadto, wykonano dokumentację projektową wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę pomostu wielofunkcyjnego na zbiorniku Kępina.

W 2023 roku zakończono realizację zadania pn.: „Biblioteka XXI wieku w Zduńskiej Woli”, które miało na celu podniesienie standardu technicznego budynku i dostępności oraz zwiększenie oferty. Zadanie sklasyfikowane jest w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego i otrzymało dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Działania VI.1.2. „Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Wartość brutto zadania to 3.223.585,00 złotych, w tym: środki EFRR 1.524.958,58 zł, powiatu zduńskowolskiego 50.000,00 zł, gminy Zduńska Wola 50.000,00 zł, własne miasta 1.598.626,42 zł.

Budynek biblioteki przeszedł metamorfozę. Przebudowano pomieszczenia, zmodernizowano toalety i dostosowano je dla osób niepełnosprawnych, wymieniono drzwi oraz stolarkę okienną. Budynek wyposażono w windę osobową oraz zamontowano windę towarową i panele fotowoltaiczne. W ramach prowadzonej inwestycji odnowiono elewację, docieplono fundamenty i zamontowano automatyczne drzwi zewnętrzne, wymieniono regały na książki. Budynek został przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami.

Budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli

W pomieszczeniach obsługujących czytelników zostały zainstalowane pętle indukcyjne wspomagające osoby z dysfunkcją słuchu, powstały dwa stanowiska komputerowe dostosowane do osób z dysfunkcją wzroku i kończyn górnych, dla osób niedowidzących i niewidomych, wyposażono bibliotekę w elektronicznego lektora, który rozpoznaje i odczytuje tekst.

W dziale administracja publiczna środki z wydatków inwestycyjnych przeznaczono m.in. na dostosowanie budynków nr 1 oraz nr 2 Urzędu Miasta do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W obszarze kultura fizyczna wykonano oświetlenie toru rowerowego typu pumptrack wraz z wybiegiem dla psów oraz rozpoczęto prace nad dokumentacją projektową budowy strzelnicy. Ponadto, zakończono roboty budowlane i montażowe w ramach zadania pn.: „Przebudowa budynku szatniowo - sanitarnego na Stadionie Miejskim przy ul. S. Okrzei”. Zakres inwestycji objął przebudowę budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania. W dziale Rodzina miasto podjęło działania mające na celu dostosowanie

infrastruktury opiekuńczo-wychowawczej do potrzeb najmłodszych mieszkańców, w wyniku którego opracowano dokumentację projektową adaptacji Publicznego Przedszkola nr 11 na potrzeby żłobka. W 2023 roku została także opracowana dokumentacja projektowa, która pozwoli realizować zadania w kolejnych latach. Największą liczbę dokumentacji projektowych zlecono w dziale Transport i łączność, czyli na przebudowy dróg należących do miasta Zduńska Wola. Opracowania dotyczą m.in.:

- Dokumentacja projektowa na budowę drogi dojazdowej do terenów rozwojowych w dzielnicy przemysłowej przy ul. Łaskiej.
- Dokumentacja projektowa budowy drogi do terenów pod budownictwo mieszkaniowe od skrzyżowania do ulic Łaska/Murarska.
- Dokumentacja projektowa na budowę drogi do terenów rozwojowych pomiędzy ul. Łaską i ul. Łanową.
- Dokumentacja projektowa na budowę ul. J. Długosza i ul. Krańcowej.
- Dokumentacja projektowa na przebudowę ul. Kryształowej.
- Dokumentacja projektowa budowy dróg na osiedlu Nowe Miasto i osiedlu Jana Pawła II w Zduńskiej Woli.
- Dokumentacja projektowa przebudowy chodników na osiedlu Południe.
- Dokumentacja projektowa budowy pomostu wielofunkcyjnego na zbiorniku Kępina.
- Dokumentacja techniczna rozbudowy infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej w Zduńskiej Woli.
- Dokumentacja projektowa termomodernizacji budynków komunalnych.
- Dokumentacja projektowa adaptacji Publicznego Przedszkola nr 11 na potrzeby żłobka.
- Dokumentacja projektowa budowy strzelnicy.

GOSPODARKA LOKALOWA I GOSPODAROWANIE

NIERUCHOMOŚCIAMI

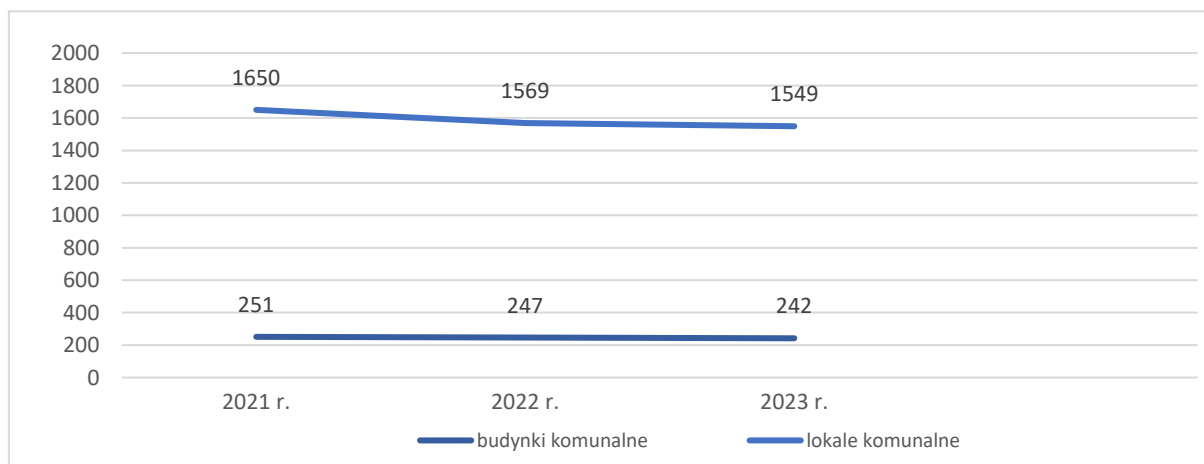
W 2023 roku panowała trudna sytuacja na rynku mieszkaniowym, która sprawiła, że coraz mniej osób stać było na zakup mieszkania. Wysokie ceny nieruchomości, rosnąca inflacja oraz znaczny wzrost oprocentowania kredytów, spowodowały obniżenie zdolności kredytowej dużej części społeczeństwa.

Osoby, których nie stać na zakup własnego mieszkania czy też na wynajęcie go na zasadach wolnorynkowych, mogą starać się o przyznanie lokalu komunalnego. Głównym warunkiem ubiegania się o mieszkanie od miasta jest zawsze spełnienie kryterium dochodowego. W Zduńskiej Woli na koniec 2023 roku na mieszkanie komunalne oczekiwało 26 rodzin.

W skład mieszkaniowego zasobu na koniec 2023 r. wchodziło 1549 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej ok. 66 tys. mkw., usytuowanych w 242 budynkach. Zmiany w stosunku do roku 2022 nastąpiły w wyniku:

- przeznaczenia budynku przy ul. Sieradzkiej 5 na potrzeby żłobka planowanego do utworzenia w budynku po Publicznym Przedszkolu nr 11 przy ul. Sieradzkiej 7/9,
- przeznaczenia budynków mieszkalnych przy ul. Złotej 10 do rozbiórki z uwagi na budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Złotej, Prostej i Karola Szymanowskiego,
- sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz głównych najemców,
- włączenia wolnych lokali jednoizbowych o obniżonym standardzie do lokali znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie.

Zasób mieszkaniowy Zduńskiej Woli w latach 2021-2023

Na koniec 2023 roku 98 proc. lokali stanowiących własność Miasta wyposażonych było w instalację wodociągową i instalację kanalizacyjną. Niemal połowa lokali jest wyposażona w instalację centralnego ogrzewania, w ciepłą wodę użytkową wyposażonych jest 40 proc. lokali. Należy zauważyć, że odsetek lokali posiadających instalację centralnego ogrzewania i ciepłą wodę użytkową wzrósł o kolejne 2 proc. w stosunku do roku ubiegłego. Jest to wynikiem zrealizowanych w roku 2023 inwestycji w budownictwie wielorodzinnym. Bez urządzeń było 38 lokali, czyli 2,4 proc. ogólnej liczby lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Zduńska Wola.

W roku 2023 rozpoczęło się zasiedlanie lokali mieszkalnych, w nowym budynku przy ul. Juliusza 5. Zrealizowanie procesu inwestycyjnego przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Złotnicki” w Zduńskiej Woli było możliwe dzięki pomocy miasta, polegającej na wniesieniu aportem nieruchomości oraz corocznym wnoszeniem wkładu do spółki. W budynku powstało 38 lokali mieszkalnych oraz 5 lokali usługowych. W 2023 roku 24 najemców odebrało klucze do nowych lokali mieszkalnych. Ponadto ogłoszony został przetarg ofertowy na najem lokali użytkowych z możliwością wykupu lokali.

Nowy budynek przy ul. Juliusza 5

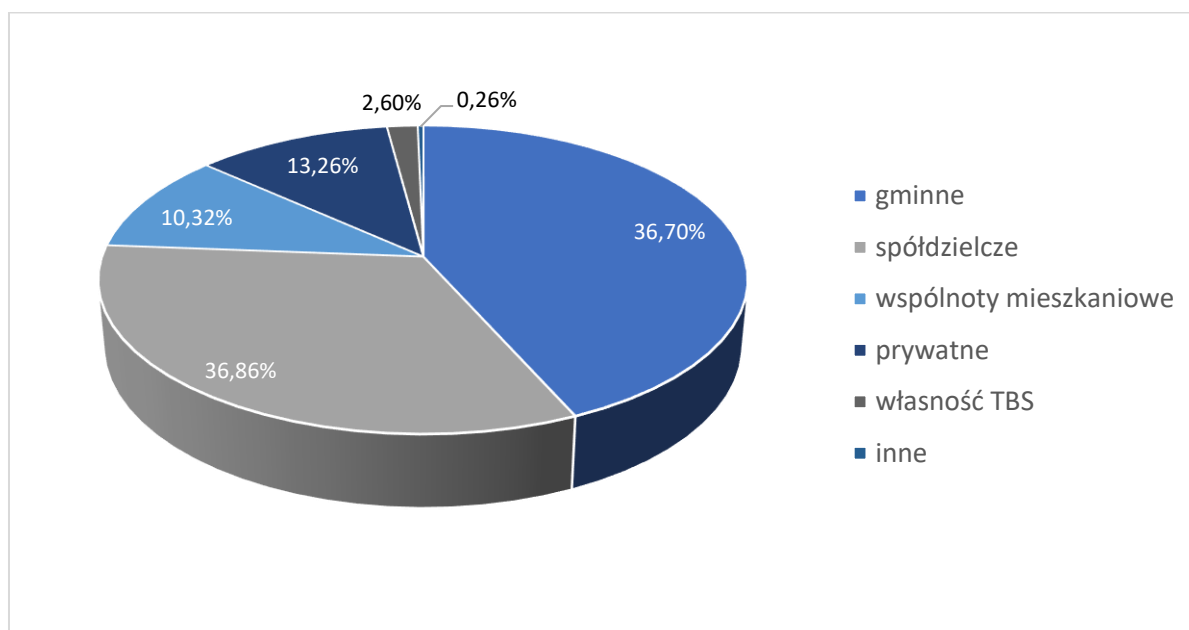
W 2022 roku miasto Zduńska Wola łącznie z innymi ośmioma jednostkami samorządu terytorialnego oraz Krajowym Zasobem Nieruchomości utworzyło spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą SIM KZN Łódzkie Centrum z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim.

Podstawowym celem działalności Spółki jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu zgodnie z przepisami ustawy o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa.

W ramach realizacji tego celu, na terenie miasta do dnia 31 grudnia 2029 r. planowane jest wybudowanie około 100 mieszkań. W roku 2023 decyzją Starosty Zduńskowolskiego, SIM KZN Łódzkie Centrum Sp. z o. o. uzyskało pozwolenie na budowę dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych przy ul. Józefa Chełmońskiego 7. Powstaną tam budynki z mieszkaniami dla 60 rodzin, których nie stać na zaciągnięcie kredytu na zakup nieruchomości, ale ich zasoby pozwalają na regularne opłacanie czynszu. W kolejnych latach planowana jest budowa jeszcze 40 mieszkań.

W roku 2023 z budżetu miasta wypłacono 5 423 dodatków mieszkaniowych na kwotę ponad 1 mln 512 tys. złotych. Najwyższy dodatek mieszkaniowy wyniósł 924,01 zł, a najniższy 28,46 zł. Średnia kwota jednego dodatku wyniosła około 279 zł. W stosunku do roku 2022 liczba wypłaconych dodatków zwiększyła się z 5007 do 5423. W ślad za tym zwiększyła się również kwota przeznaczona na wypłatę dodatków z 1 mln 323 tys. zł wypłaconych w roku 2022, do kwoty ponad 1 mln 512 tys. zł wypłaconych w roku 2023. Sytuację tę tłumaczy wzrost wydatków mieszkaniowych, w tym opłat czynszowych.

Dodatki mieszkaniowe dla poszczególnych zasobów mieszkaniowych

W roku 2023 wydano 1015 decyzji administracyjnych w sprawie dodatku mieszkaniowego. Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego zostały złożone 3 odwołania, w tym: dwa odwołania od decyzji przyznającej dodatek mieszkaniowy oraz jedno odwołanie od decyzji odmawiającej dofinansowania do czynszu. Decyzja odmawiająca przyznania dodatku mieszkaniowego została

utrzymana w mocy przez organ odwoławczy, natomiast w stosunku do dwóch decyzji przyznających, Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło decyzje Prezydenta Miasta i orzekło w sprawach.

Największy udział we własności gruntów na terenie Zduńskiej Woli w 2023 roku miały osoby fizyczne, do których należało 1 432 hektarów. Miasto Zduńska Wola jako właściciel posiadało około 379 ha gruntów, natomiast użytkownicy wieczystości na gruntach Skarbu Państwa dysponowali gruntami o powierzchni 236 ha. Skarb Państwa jest w posiadaniu 107 ha. Ogólna powierzchnia gruntów na terenie Zduńskiej Woli to 2 457 ha.

Struktura własności gruntów na terenie miasta Zduńska Wola w 2023 r.

Rodzaj własności	Powierzchnia w ha
Osoby fizyczne	1432
Gmina	379
Użytkownicy wieczystości na gruntach Skarbu Państwa	236
Skarb Państwa	107
Powiat	77
Użytkownicy wieczystości na gruntach miasta	69
Spółki prawa handlowego	53
Spółdzielnie	27
Kościóły i związki wyznaniowe	31
Województwo	24
Spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne osoby prawne	11
Jednoosobowe spółki j.s.t. i inne osoby prawne, których założycielami są organy samorządu terytorialnego	11
Ogólna powierzchnia ewidencyjna	2 457

W 2023 roku miasto Zduńska Wola nabyło działki o łącznej powierzchni 11 276 metrów kwadratowych za około 437 tys. zł. Natomiast zbyło w różnych formach: w drodze przetargu i bezprzetargowo prawo własności i użytkowania wieczystego 14 działek o powierzchni ponad 15 tys. mkw. za łączną kwotę ponad 2,6 mln zł. Analogicznie w roku 2022 sprzedano miejskie działki o powierzchni ponad 52 tys. mkw. za kwotę ponad 3,5 mln zł. Różnica wartości sprzedanych nieruchomości w roku sprawozdawczym w stosunku do roku poprzedniego, wynika z braku zainteresowania nabyciem nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową czy pod zabudowę usługową. W 2023 r. większość sprzedanych działek przeznaczona była pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną sprzedany został jeden kompleks.

W roku sprawozdawczym zbyto 9 lokali mieszkalnych w drodze bezprzetargowej na łączną kwotę 690 095,90 zł. Sprzedaże odbyły się na podstawie uchwały nr XLVI/755/22 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 17 lutego w sprawie określenia zasad sprzedaży, na rzecz najemców, samodzielnych lokali

mieszkalnych stanowiących własność miasta Zduńska Wola oraz warunków udzielania bonifikat i wysokości ich stawek procentowych.

Kierunki gospodarowania nieruchomościami należącymi do miasta w latach 2022-2023

Sposób zagospodarowania	2022 r.		2023 r.	
	Powierzchnia	Liczba	Powierzchnia	Liczba
Komunalizacja	7 185 mkw.	8 działek gruntu	2 ha 3355 mkw.	38 działek gruntu
Sprzedaż:				
Sprzedaż nieruchomości pod zabudowę w przetargu nieograniczonym	5 ha 0939 mkw.	31 działek gruntu	1 ha 3299 mkw.	11 działek gruntu
Sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze bezprzetargowej	245,03 mkw. pow. użytkowe.	6 lokali	414,30 mkw. pow. użytkowej	9 lokali
Sprzedaż bezprzetargowa działek uzupełniających	1 131 mkw.	7 działek gruntu	340 mkw.	2 działek gruntu
Sprzedaż na własność prawa użytkowania wieczystego	311 mkw.	2 działki gruntu	2 048 mkw.	1 działka gruntu
Wykupy nieruchomości do gminnego zasobu	1 723 mkw.	3 działki gruntu	1,1276 ha	16 działki gruntu
Działki drogowe przejęte z mocy prawa na mocy decyzji	1 ha 1502 mkw.	28 działek gruntu	472 mkw.	2 działki gruntu
Wywłaszczenie nieruchomości od Miasta przez inne jednostki	-	-	4 344 mkw.	34 działki gruntu

Wartość księgowa majątku Zduńskiej Woli na koniec 2023 roku wynosiła prawie 430 mln zł brutto (łącznie środki trwałe). Dodatkowo, wartość brutto gruntów oddanych w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym Miasta wyniosła ponad 6,7 mln zł.

Wybrane składniki majątku miasta wg wartości księgowej brutto

Rodzaj	Wartość księgowa
Grunty	152 mln zł
Ulice i infrastruktura pod pasami drogowymi	165 mln zł
Budynki administrowane przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Złotnicki” Sp. z o.o.	61 mln zł
Ratusz	21 mln zł
Targowisko miejskie	5 mln zł
Budynki Urzędu Miasta	3,2 mln zł
Inkubator Inicjatyw Społecznych przy ul. Łaskiej 38	2 mln zł
Filia MDK na os. Karsznice	2 mln zł
Muzeum Historii Miasta wraz ze Skansenem Lokomotyw	0,8 mln zł
Budynki miejskiej przychodni	0,7 mln zł

TRANSPORT

W 2023 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli przewiozło nieco mniej pasażerów niż w ubiegłym roku, natomiast wzrosła kwota pozyskana ze sprzedaży biletów. Zduńska Wola stale rozwija transport niskoemisyjny. Pasażerów MPK obsługuje sześć nowych autobusów elektrycznych.

W 2023 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli zakupiło sześć nowych zeroemisyjnych autobusów niskopodłogowych. Ponadto na terenie bazy MPK wybudowano stację transformatorową do ładowania pojazdów oraz wiatę obejmującą stanowiska dla autobusów elektrycznych i ładowarek. Średni wiek taboru MPK to około 10 lat.

W 2023 roku zakupiono niskoemisyjne autobusy Solaris. Powstała także wiatę ze stanowiskami do ładowania

Miasto realizuje ustawowy obowiązek poprzez zapewnienie komunikacji miejskiej w granicach administracyjnych. Prowadzenie komunikacji publicznej na terenie miasta powierzone zostało Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacji Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli. Ponadto miastu Zduńska Wola jako organizatorowi zadanie własne polegające na realizacji usług przewozu mieszkańców w ramach publicznego transportu zbiorowego zostało powierzone przez gminy Zapolice, Sędziejowice, Szadek i Zduńska Wola. Autobusy MPK Zduńska Wola przejechały w 2023 roku 789,3 tys. To o 100 tys. więcej niż w 2022 roku, gdy było to łącznie ponad 689,5 tys. km.

W 2023 roku MPK Zduńska Wola przewiozło 492 828 pasażerów. W porównaniu z rokiem 2022 nastąpił spadek. Z usług miejskiego przewoźnika skorzystało 551 tys. osób. Wzrosły przychody ze sprzedaży biletów. Po znacznych spadkach w okresie pandemii covid - 19 w roku 2023 przychód ten wyniósł 1 235 049,15 zł. Był wyższy w porównaniu do 2022 r. o ponad 150 tys. zł.

W Zduńskiej Woli w 2023 roku liczba licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką posiadało 49 osób. Nastąpił wyraźny spadek porównaniu z rokiem 2022, gdy było ich 113.

Transport kolejowy pasażerski w 2023 roku na terenie Zduńskiej Woli to ponad 21 tys. pociągów pasażerskich zatrzymujących się na stacjach. W poprzednich latach średnia liczba pociągów pasażerskich, które zatrzymywały się na zduńskowolskich stacjach kolejowych to około 14 tys.

W Zduńskiej Woli od 2018 roku działa system rowerów miejskich. Liczba wypożyczeń od roku 2022 roku zaczęła znacząco spadać. Podobnie było w roku 2023, gdy rowery wypożyczono tylko nieco ponad 3 tys. razy. Dla porównania w roku 2019 wypożyczeń było ponad 13 tys. Liczba wypożyczeń w 2023 r. w podziale na poszczególne stacje przedstawia się następująco:

LP.	LOKALIZACJA STACJI	LICZBA WYPOŻYCZEŃ
1	Srebrna - Przychodnia	472
2	Plac Żelazny - Dworzec	772
3	Południe - Gierymskiego	377
4	Łaska - Pogoń	285
5	Plac Wolności - Ratusz	515
6	Kobusiewicza - MOSIR	69
7	Zduńska - Kępina	156
8	Złota - SP 6	113
9	Świerkowa - Świetlica	37
10	Łódzka - SP12	21
11	Parkowa- Browar	149
12	Karsznice - Plac Zwycięstwa	17
13	Karsznice - Leśmiana	8
14	Poza oficjalna stacją	27
	RAZEM	3018

SPRAWY OBYWATELSKIE

W 2023 roku w kolejnej edycji budżetu obywatelskiego. Łącznie przeznaczono na realizację zadań w kolejnym roku 1,15 mln zł.

W 2023 roku przeprowadzono w Zduńskiej Woli proces budżetu obywatelskiego z wykorzystaniem opcjonalnej formy elektronicznego zgłaszania projektów i głosowania przez stronę internetową. Wpłynęło łącznie 19 projektów, z czego 3 zostały odrzucone. W głosowaniu uczestniczyło 16 projektów, a wybrano do realizacji 8 z nich na łączną kwotę 1.157.708 zł. Mieszkańcy oddali 3807 głosów. Przez Internet złożono 1769 kart do głosowania, a papierowych 540.

INWESTYCJE	Kwota w zł	Liczba głosów
Dwa otwarte korty tenisowe - Osiedle Południe	950000,00	751
Silne serce Twojego miasta - defibrylatory AED na wyciągnięcie ręki	42 368,00	390
Różowa ławeczka	14 400,00	83

WYDARZENIA	Kwota w zł	Liczba głosów
Sportowy dzień z Widzewem Łódź	31 650,00	303
Piknik Rodzinny - Karsznice 2024	36 600,00	296
Zduńska Wola rozwija tenisowe talenty	4 940,00	235
Spotkajmy się "Między obrazami"	45 000,00	234
Zduńskowolski Piknik Koszykarski	32 750,00	172

W 2023 roku przeprowadzono także proces konsultacji społecznych w sprawie wskazania zadań do realizacji w ramach Zielonego Budżetu Miasta Zduńska Wola 2024 rok. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących Zielonego Budżetu polegających na zgłaszaniu wniosków przez mieszkańców, a w kolejnym etapie ich opiniowaniu zarekomendowane do realizacji zostały projekty:

- Pielęgnacja drzewostanu - kaskady kwiatowe na osiedlu Karsznice oraz poprawa estetyki ul. Grunwaldzkiej.
- Zielone wrota Kępiny, zazielenienie nowego parkingu przy Kępinie na ul. Głównej.

Liczba złożonych przez mieszkańców miasta wniosków obywatelskich w 2023 r. wyniosła ogółem 12, w tym 2 złożone radnym Rady Miasta Zduńska Wola. Dla porównania w 2021 r. przyjęto 8 wniosków, natomiast w 2022 r. 13 wniosków. Dotyczyły przede wszystkim spraw związanych z infrastrukturą techniczną i inwestycjami oraz zasobami komunalnymi Miasta. W 2023 r. do Rady Miasta Zduńska Wola wpłynął jeden wniosek, który uznano za bezzasadny po wcześniejszym rozpatrzeniu wniosku przez Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, jaka po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego zaopiniowała go negatywnie. W raportowanym roku nie wpłynęła żadna skarga ani petycja do Rady Miasta.

Zduńskowolska Rada Seniorów licząca 11 radnych odbyła w 2023 r. 4 sesje. Radni Zduńskowolskiej Rady Seniorów prowadzili dyżury w Urzędzie Miasta oraz Inkubatorze Inicjatyw Społecznych przy ul. Łaskiej 38 w Zduńskiej Woli. Zorganizowali wiele pogadanek, spotkań i warsztatów. W ramach swojej działalności, Zduńskowolskiej Radzie Seniorów udało się zorganizować w maju 2023 r. kolejne III Zduńskowolskie Dni Seniora. W grudniu 2023 r. Prezydent Miasta Zduńska Wola, w drodze zarządzenia postanowił zgodnie ze Statutem Zduńskowolskiej Rady Seniorów o uzupełnieniu składu Zduńskowolskiej Rady Seniorów.

W listopadzie 2023 r. została powołana Młodzieżowa Rada Miasta na kadencję 2023-2025, która liczy 17 radnych, przedstawicieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Miasta. Młodzieżowa Rada Miasta odbyła w 2023 r. 1 sesję, na której dokonano wyboru Przewodniczącego Młodzieżowej Rady Miasta i 2 Zastępców Przewodniczącego Młodzieżowej Rady Miasta.

We wrześniu 2023 r. Rada Miasta Zduńska Wola dokonała wyboru 5 ławników do Sądów powszechnych na kadencję 2024-2027. Należy zaznaczyć, iż zapotrzebowanie ustalone przez Kolegium Sądu Okręgowego w Sieradzu, wynosiło łącznie 13 ławników. Z 8 zgłoszonych kandydatów na ławników wybranych zostało 5, w tym do orzekania w Sądzie Okręgowym w Sieradzu 1 ławnik oraz do orzekania w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli 4 ławników. 1 zgłoszenie nie spełniało określonych prawem wymogów. Rada Miasta Zduńska Wola w 2023 r. odbyła 17 sesji, w tym na wniosek Prezydenta Miasta zwołano 6 posiedzeń. W omawianym okresie odbyło się 12 posiedzeń Komisji Rodziny i Spraw Społecznych oraz 12 posiedzeń Komisji Budżetu i Gospodarki Miejskiej. Komisja Rewizyjna w 2023 r. spotkała się na 20 posiedzeniach. Rada Miasta Zduńska Wola w 2023 r. podjęła 182 uchwały. Najwięcej z nich dotyczyło miejskich finansów. W omawianym okresie w stosunku do 5 uchwał wpłynęły zawiadomienia o wszczęciu postępowania przez organ nadzoru. Żadna z uchwał nie została uchylona. Organ nadzoru w przypadku 2 uchwał przyjął wyjaśnienia Prezydenta Miasta Zduńska Wola, a w przypadku 3 uchwał podjęto uchwały zmieniające, uwzględniając uwagi organu nadzoru. Prezydent Miasta Zduńska Wola w 2023 r. wydał łącznie 428 zarządzeń. Tu również najwięcej z nich dotyczyło finansowej gospodarki Miasta.

W 2023 r. radni Rady Miasta Zduńska Wola podczas sesji oraz w okresie międzysesyjnym złożyli łącznie 68 interpelacji, zapytań oraz wniosków. Najwięcej z nich dotyczyło obszaru infrastruktury technicznej i inwestycji.

Na terenie Zduńskiej Woli działają trzy wspólnoty lokalne. Rolą tych wspólnot jest upowszechnianie idei samorządowych oraz pobudzanie aktywności obywatelskiej. W dniu 30 stycznia 2023 r. Ogólne Zebranie Mieszkańców Wspólnoty Lokalnej Osiedla 1000-lecia dokonało wyboru Zarządu na kadencję 2023-2026. W ciągu 2023 r. tak jak w latach poprzednich w każdej ze wspólnot lokalnych zorganizowano po kilka spotkań integrujących lokalną społeczność takich jak: Dzień Dziecka, Dzień Sąsiada, Mikołajki.

Jednostki pomocnicze miasta Zduńska Wola w latach 2020-2023

	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba mieszkańców w 2021 r.	Liczba mieszkańców w 2022 r.	Liczba mieszkańców w 2023 r.
Wspólnota Lokalna Osiedla Karsznice	3937	3937	3888	3844
Wspólnota Lokalna Osiedla 1000-lecia	1717	1659	1643	1593
Wspólnota Lokalna Osiedla Nowe Miasto	1392	1435	1521	1546

W okresie sprawozdawczym odbyły się wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowe zarządzane na dzień 15 października 2023 r. W celu ich prawidłowego przeprowadzenia powołano Zespół ds. przygotowania wyborów na terenie Miasta Zduńska Wola, którego zadaniem było przygotowanie wyborów pod względem organizacyjnym i finansowym oraz współpraca z urzędnikiem wyborczym. W tych wyborach zanotowano bardzo wysoką frekwencję, która wyniosła na terenie naszego Miasta 74,76 proc. i była na poziomie frekwencji ogólnopolskiej. Liczba głosów ważnych oddanych łącznie wyniosła 22 060, na 30 015 wyborców uprawnionych do głosowania.

BEZPIECZEŃSTWO W MIEŚCIE

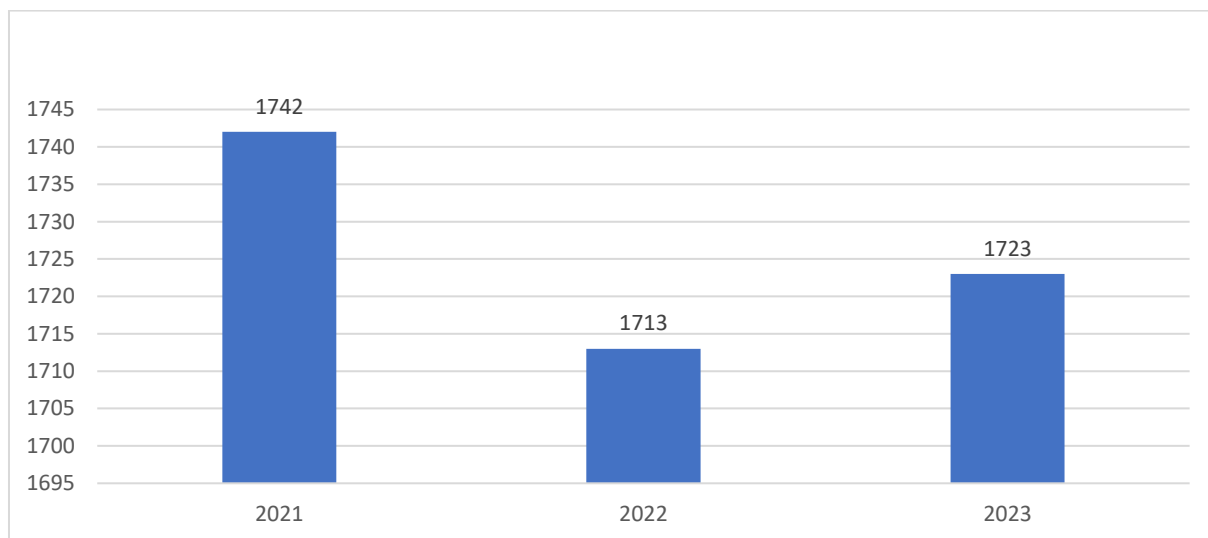

W 2023 roku na terenie miasta policja odnotowała 1277 przestępstw, a na drogach zduńskowolskich doszło do 23 wypadków oraz 68 kolizji. Mimo ogólnego wzrostu liczby przestępstw mniej było tych najpoważniejszych. Straż Miejska interweniowała 1723 razy.

Straż Miejska w Zduńskiej Woli to aktualnie zespół 11 funkcjonariuszy, którzy pracują w systemie ośmiogodzinnym, dwuzmianowym od poniedziałku do piątku. Strażnicy są dostępni w godzinach 7– 22. Podczas miejskich wydarzeń oraz uroczystości, strażnicy wykonują swoje obowiązki również w weekendy i święta. W patrolu zmotoryzowanym używane są dwa pojazdy służbowe: Opel Combo i Fiat Doblo. Z przyczyn kadrowych w ciągłym użyciu jest tylko jeden pojazd - Opel Combo. Latem strażnicy prowadzą głównie patrole piesze i rowerowe.

Liczba interwencji w 2023 roku wyniosła 1723. Podejmowane działania dotyczyły głównie sprawców wykroczeń przeciwko ustawom – 510. Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji to 231 interwencji, a wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu – 98. W 104 przypadkach strażnicy interweniowali w związku z wykroczeniami przeciwko urządzeniom użytku publicznego. Liczba tych incydentów spadła w porównaniu do 2022 roku, gdy było ich 154.

Liczba interwencji Straży Miejskiej rocznie

Strażnicy ujęli 3 sprawców przestępstw. Straż Miejska nałożyła 214 mandatów karnych. Przed rokiem ich liczba wynosiła 303. Strażnicy rzadziej pouczali podczas interwencji. Takich przypadków było w 2023 roku 822, podczas gdy rok wcześniej 851. W 2023 roku skierowano 119 wniosków o ukaranie do sądu. W roku 2022 było ich 146.

Na koniec 2023 roku, w posiadaniu Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli były 74 kamery. W okresie sprawozdawczym w 2023 roku przybyło dodatkowo 8 kamer:

- Sieradzka 71 – wjazd do miasta od strony Sieradza
- Paprocka 13 – skrzyżowanie ul. Paprockiej i Karola Szymanowskiego
- Szadkowska 29 – skrzyżowanie ul. Szadkowskiej i Marii Skłodowskiej-Curie
- Stawowa 1 – skrzyżowanie ul. Getta Żydowskiego, Stawowej i Klonowej
- Złota 25 – skrzyżowanie ul. Witkiewicza i Złotej
- I Liceum Ogólnokształcące ul. Jarosława Dąbrowskiego 6
- II Liceum Ogólnokształcące ul. Komisji Edukacji Narodowej 6
- Zespół Szkół Elektronicznych ul. Łaska 61

Centrum monitoringu znajduje się w siedzibie Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli. W dyspozycji jest również kamera przenośna tzw. „foto pułapka”. Urządzenie to rejestruje obraz, gdy pojawi się ruch w ich otoczeniu. Strażnicy mają również dostęp do monitoringu zamontowanego na targowisku miejskim „Mój Rynek” przy ul. Adama Mickiewicza – 16 kamer. W 2023 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej podjęli 190 interwencji po tym, gdy dyżurny podczas obsługi monitoringu zaobserwował osoby popełniające wykroczenia bądź przestępstwa.

Strażnicy w 2023 roku skontrolowali 73 posesje wspólnie z Biurem Zarządzania Energią i Ochrony Środowiska Urzędu miasta w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi. W 2023 r. została trzykrotnie zwiększona liczba kontroli spalania w stosunku do roku poprzedniego. W 2023 roku przeprowadzono 293 kontrole spalania, podczas gdy w roku 2022 było ich 82.

W 2023 roku kontynuowana była akcja „Znakowania rowerów”. Oznakowywano 57 rowerów. Łącznie oznakowanych zostało 217 rowerów zduńskowolan. Skradziono dwa z nich, a oba wróciły do właścicieli w ciągu kilku dni.

Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli na terenie miasta Zduńska Wola odnotowała w ciągu całego 2023 roku 1277 przestępstw. Nastąpił wzrost liczby przestępstw w stosunku do roku poprzedniego o 293. Mimo ogólnego wzrostu liczby przestępstw mniej było przestępstw w kategoriach: kradzież z włamaniem (26), kradzież samochodów (1), bójki i pobicia (1), zniszczenia mienia (37), uszczerbek na zdrowiu w wyniku uszkodzenia ciała (2), przestępstwa narkotykowe (60). Do przestępstw gospodarczych należały oszustwa internetowe, wyłudzenia pożyczek i kredytów oraz nielegalny obrót alkoholem i tytoniem.

Na zduńskowolskich drogach były 23 wypadki drogowe. To jest o 8 więcej niż w roku 2022. Więcej o 68 było również kolizji drogowych (w 2023 r. odnotowano ich 404). W wypadkach drogowych na terenie miasta Zduńska Wola śmierć poniosła jedna osoba.

W 2023 roku policjanci wypełnili w Zduńskiej Woli 23 formularze Niebieskiej Karty. 42 osoby dotknięte zostały przemocą w rodzinie, w tym 21 kobiet, 2 mężczyzn i 19 dzieci. Policjanci zakwalifikowali 24 osoby (22 mężczyzn i 2 kobiety) jako potencjalnych sprawców przemocy. Ze względu na rodzaj przemocy stwierdzono: w 30 przypadkach przemoc fizyczną, w 37 przypadkach przemoc psychiczną, w jednym przypadku przemoc seksualną oraz w 13 przypadkach przemoc innego rodzaju.

W zakresie bezpieczeństwa Zduńska Wola realizując zadania obejmujące m.in. sprawy porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej, każdego roku uczestniczy w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych i modernizacyjnych policji. W 2023 r. ze środków przekazanych przez miasto Zduńska Wola przeznaczono kwotę 9 240 zł na dodatkowe piesze patrole policjantów oraz kwotę 3 500 zł na dofinansowanie zakupu psa służbowego dla Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli.

W 2023 roku Stanowisko Kierowania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej dysponowało OSP Zduńska Wola do likwidacji 25 miejscowych zagrożeń na terenie Zduńskiej Woli. Z budżetu Miasta na zadania związane z wyposażeniem, utrzymaniem, wyszkoleniem i zapewnieniem gotowości bojowej wydatkowano kwotę 20 690,72 zł.

Do kwalifikacji wojskowej w 2023 roku wezwanych zostało 187 mężczyzn urodzonych w 2004 r. i 28 mężczyzn urodzonych w latach 1999 - 2003, którzy nie stawili się do kwalifikacji w latach poprzednich oraz 5 kobiet wskazanych przez Wojskowe Centrum Rekrutacji w Sieradzu.

W sprawności technicznej utrzymywany jest system alarmowy miasta wchodzący w skład wojewódzkiego systemu wykrywania i alarmowania. System aktualnie funkcjonuje w oparciu o 13 syren uruchamianych drogą radiową z czego 11 syren alarmowych ma co najmniej 30 lat. System alarmowy podlega corocznej konserwacji i ewentualnym naprawom służącym do utrzymania go w stałej sprawności.

EDUKACJA

Oświata w Zduńskiej Woli w 2023 roku otrzymała nowy impuls. Rozpoczęto program pilotażowy „Programowanie = Nasz Drugi Język”, którego pomysłodawcą jest Miron Mironiuk, właściciel informatycznego startupu. Najmłodszy zduńskowolanie mają w ten sposób uzyskać dodatkowe umiejętności i przewagę w świecie nastawionym na nowe technologie.

W 2023 roku w Mieście działało dziewięć szkół podstawowych i dziewięć publicznych przedszkoli, dla których organem prowadzącym było miasto Zduńska Wola. Największą miejską szkołą była Szkoła Podstawowa nr 6 wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Zduńskiej Woli, a najmniejszą Szkoła Podstawowa nr 11. Wydatki Miasta poniesione na oświatę w 2023 roku wyniosły ponad 69,3 mln zł, z czego 49,4 mln zł kosztowało utrzymanie szkół podstawowych, a 19,9 mln zł publicznych przedszkoli.

Ponad 5 mln zł wyniosły dotacje przekazane niepublicznym jednostkom oświatowym. Do tych ostatnich należy 9 różnych placówek: Niepubliczne Przedszkole „AKADEMIA MALUCHA” Agnieszka Grzegorzewska (przekształcone w trakcie 2023 r. z Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „AKADEMIA MALUCHA”), Prywatne Przedszkole „Pluszakowo”, Niepubliczne Przedszkole „Fun&Play”, Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Amiś”, Niepubliczne Przedszkole „Radosny Maluszek”, Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Maluszkowo”, Przedszkole Niepubliczne „Orzeszek”, Przedszkole Niepubliczne „Do-Re-Mi” oraz Szkoła Podstawowa Dla Dorosłych „Dr Piontek” w Zduńskiej Woli.

Wydatki szkół podstawowych w roku 2023

Szkoła	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Wydatek roczny na jednego ucznia	Wydatek miesięczny na jednego ucznia
SP nr 2	257	11	15554	1296
SP nr 5	480	20	11351	946
SP nr 6	568	25	13438	1120
SP nr 7	264	12	13854	1154
SP nr 9	420	21	24695	2058
SP nr 10	268	14	17367	1447
SP nr 11	171	9	19778	1648
SP nr 12	274	14	21246	1770
SP nr 13	309	15	14472	1206
Ogółem	3011	141	16419	1368

W porównaniu z poprzednimi latami, w Zduńskiej Woli znacznie wzrosły kwoty, jakie samorząd przeznaczał na utrzymanie szkół w przeliczeniu na jednego ucznia. W poprzednich latach miesięcznie było to nieco ponad 1 tys. zł, w 2023 roku już ponad 1,3 tys. zł. Rocznie w latach 2019-2021 było to około 12 tys. zł, a w 2023 r. aż 16,4 tys. zł na jednego ucznia. W szkole nr 12 wliczone zostały wydatki

na obsługę księgową pozostałych szkół, z wyjątkiem SP nr 9. Nieco wyższe niż w poprzednich latach były wydatki poniesione na jednego przedszkolaka w Zduńskiej Woli. W przedszkolu nr 6 zostały wliczone wydatki obsługi księgowej pozostałych przedszkoli, z wyłączeniem PP nr 9.

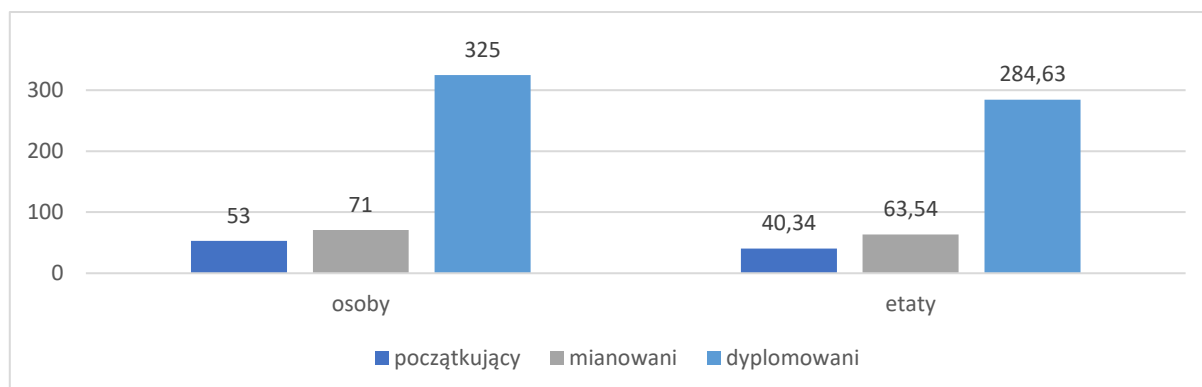
Wydatki publicznych przedszkoli w 2023 roku

Przedszkole	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Wydatek roczny na jednego ucznia	Wydatek miesięczny na jednego ucznia
PP nr 2	175	7	15380	1282
PP nr 3	150	6	15176	1265
PP nr 4	180	7	15171	1264
PP nr 5	100	4	16468	1372
PP nr 6	94	4	25604	2134
PP nr 7	99	4	18814	1568
PP nr 9	119	5	12169	1014
PP nr 10	174	7	18874	1573
PP nr 11	73	3	21727	1811
Ogółem	1164	47	17125	1427

Część oświatowa subwencji ogólnej, czyli środki na edukację przekazane samorządom przez państwo wyniosła 33 049 393,00 zł, natomiast dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadań gminy z zakresu wychowania przedszkolnego wyniosła 1 729 508,60 zł. Ponadto z rezerwy subwencji ogólnej została przekazana miastu kwota 562 607,10 zł na wypłatę nauczycielom nagrody specjalnej z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej. W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie miastu zostały przekazane również środki z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Łącznie na ten cel miasto otrzymało ponad 1,6 mln zł.

W miejskich szkołach pracowało w 2023 roku 449 nauczycieli, w tym 53 początkujących, 71 mianowanych oraz 325 dyplomowanych.

Zatrudnienie nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w szkołach podstawowych

Na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe 2917 uczniów szkół podstawowych w minionym roku uzyskano dotację w wysokości 388.712,83 zł. Ponadto w ramach rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych miasto otrzymało dotację w wysokości 15.401,55 zł. Przeznaczono ją na dofinansowanie dla 52 niepełnosprawnych uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta.

Na realizację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica” na lata 2020-2024 miasto wykorzystało dotację celową z budżetu państwa w kwocie 24.732,86 zł. Program realizowany był przez Szkołę Podstawową nr 7 oraz Szkołę Podstawową nr 10. Całkowity koszt realizacji programu wyniósł 38.386,07 zł, w tym rzeczowy wkład własny 10.970,00 zł oraz finansowy wkład własny 2.683,21 zł. W ramach programu zakupiono 4 interaktywne monitory dotykowe o przekątnej ekranu co najmniej 55 cali.

Na realizację „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025” miasto otrzymało dotację celową z budżetu państwa w kwocie 12.000,00 zł. Program realizowany był przez Szkołę Podstawową nr 11. Całkowity koszt wyniósł 15.000,00 zł, w tym finansowy wkład własny 3.000,00 zł. W ramach programu zakupiono nowości wydawnicze, które wzbogaciły bibliotekę szkolną.

Na realizację rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” miasto otrzymało dotację celową z budżetu państwa w kwocie 79.952,00 zł. Program realizowany był przez Szkołę Podstawową nr 10. Całkowity koszt wyniósł 99.940,00 zł, w tym finansowy wkład własny 19.988,00 zł. W ramach programu zakupiono m.in. nowe wyposażenie do szkolnej kuchni oraz jadalni.

W 2023 roku miasto uzyskało także dofinansowanie dla 4 szkół podstawowych na realizację przedsięwzięcia pn. „Poznaj Polskę”. W ramach dofinansowania zorganizowanych zostało 10 wycieczek edukacyjnych dla 358 uczniów. Całkowity koszt wyniósł 115.446,00 zł, w tym uzyskane dofinansowanie wynosiło 62.654,00 zł, natomiast wkład własny 52.792,00 zł.

Rok 2023 r. był przełomowy dla uczniów klas 4-6 szkół podstawowych. Od września lekcje informatyki prowadzone były w oparciu o program edukacyjny pn. „Programowanie = Nasz Drugi Język”, którego pomysłodawcą jest Miron Mironiuk, prezes firmy Cosmose AI i promotor powszechnej edukacji programowania w polskich szkołach. Wszystkie szkoły podstawowe w Zduńskiej Woli otrzymały bezpłatny dostęp do platformy internetowej instakod.pl, w tym do podręczników dostępnych za pośrednictwem tej platformy. Dzięki uczestnictwu w pilotażowej edycji programu, 18 nauczycieli informatyki zostało przeszkolonych, dzięki czemu ponad 1,2 tys. zduńskowolskich uczniów w roku szkolnym 2023/2024 ma możliwość poznawać podstawy programowania. Zduńska Wola przystąpiła do pilotażu, który ma sprawić, by programowanie, na równi z czytaniem i pisanem, stało się powszechną umiejętnością.

W 2023 roku uczniowie zduńskowolskich szkół uczyli się głównie języka angielskiego i niemieckiego, tylko w Szkole Podstawowej nr 7 dodatkowo nauczano języka hiszpańskiego.

Liczba uczniów otrzymujących stypendia za wyniki w nauce wyniosła ogółem 632, z czego 165 w pierwszym półroczu i 467 w drugim półroczu. Wysokość wszystkich wypłaconych stypendiów sięgnęła 173,8 tys. zł.

W roku 2023 do szkół dowożono średnio 45 niepełnosprawnych uczniów, z czego 3 w pierwszym półroczu i 2 w drugim półroczu to uczniowie zamieszkali poza Zduńską Wolą, których dowóz refundowany był przez macierzyste gminy. Powyższe zadanie realizowane było przez Szkołę Podstawową nr 9, będącą w posiadaniu 3 busów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych. Prezydent Miasta Zduńska Wola wydał również zgodę na dowóz prywatnymi środkami transportu niepełnosprawnych uczniów zamieszkałych w mieście - 7 w pierwszym półroczu i 6 w drugim półroczu do przedszkoli, szkół i ośrodków. Opiekunowie tych dzieci otrzymali zwrot poniesionych kosztów przewozu.

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w dofinansowaniu kosztów kształcenia młodocianych pracowników, zamieszkujących na terenie miasta, rozpatrzono pozytywnie 21 wniosków o refundację kosztów kształcenia. W roku 2023 dofinansowanie z tytułu doskonalenia zawodowego młodocianych pracowników, w łącznej kwocie: 172.294,52 zł wypłacono 16 pracodawcom za naukę zawodu 19 uczniów.

Wśród zadań inwestycyjnych przeprowadzonych w szkołach podstawowych i publicznych przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest miasto należy wymienić przebudowę instalacji elektrycznej i hydraulicznej basenu w Szkole Podstawowej nr 9 oraz montaż dźwigu kuchennego w Publicznym Przedszkolu nr 6.

SPORT I REKREACJA

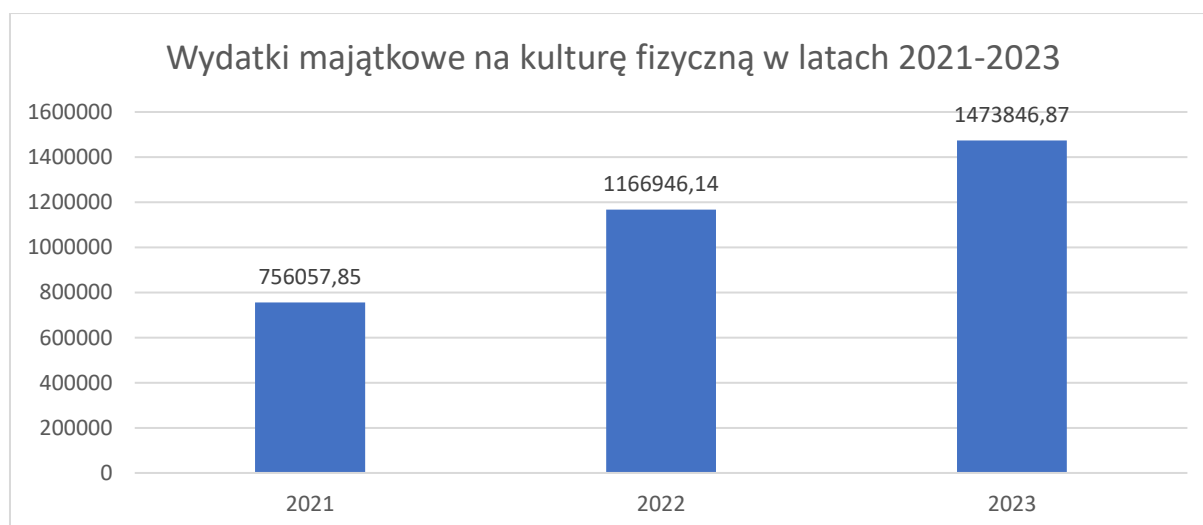

Rok 2023 stanowił kontynuację działań rozpoczętych w poprzednich latach polegających na modernizacji posiadanej infrastruktury sportowej. Efektem tych działań jest m.in. nowoczesny budynek szatniowo-sanitarny na Stadionie Miejskim w Zduńskiej Woli przy ul. Okrzei oraz paraboliczna ścianka tenisowa przy ul. prof. dr. Tadeusza Kobusiewicza.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli, jako jednostka budżetowa Miasta, zarządzał niżej wskazanymi obiektami sportowymi:

- Stadionem Miejskim w Zduńskiej Woli przy ul. Łaskiej, ul. Łaska 90-92,
- Stadionem Miejskim w Zduńskiej Woli przy ul. Okrzei, ul. Stefana Okrzei 1-5,
- obiektem sportowo – rekreacyjnym przy ul. prof. dr. Tadeusza Kobusiewicza 2-18, na którym znajdują się baseny odkryte, namiotowa hala tenisowa oraz ścianka do tenisa ziemnego,
- obiektem sportowym „Moje Boisko – Orlik 2012” przy ul. Zielonej 46a,
- skateparkiem przy ul. Łódzkiej 17.

W 2023 r. łącznie w obszarze kultury fizycznej na wydatki majątkowe i bieżące wydatkowano z budżetu miasta kwotę 5.111.985,94 zł, dla porównania w 2022 r. była to kwota 4.048.000,11 zł, a w 2021 r. 3.236.855,10 zł. Wydatki majątkowe w porównaniu do roku 2021 wzrosły dwukrotnie. W minionym roku zakończyło się zadanie pn. „Przebudowa budynku szatniowo-sanitarnego na Stadionie Miejskim przy ul. S. Okrzei” dofinansowanego z środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w ramach programu priorytetowego pn. „Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – V edycja”.

Ponadto w ramach zadań inwestycyjnych miasto sfinansowało modernizację oświetlenia bocznego boiska na Stadionie Miejskim przy ul. Łaskiej 90 oraz montaż instalacji monitoringu wizyjnego na Stadionie Miejskim przy ul. Łaskiej. W ramach zadania dofinansowanego z środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w kwocie 100.000 zł, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli zrealizował zadanie pn. „Modernizacja ścianki tenisowej przy ul. Kobusiewicza”. Całość inwestycji wyniosła 317.524,87 zł.

W 2023 nastąpił wzrost wydatków bieżących w stosunku rok do roku o około 26 proc. Wydatki bieżące na kulturę fizyczną roku 2023 wyniosły 3.638.139,07 zł. Zadania realizował głównie Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli. Na wsparcie finansowe klubów sportowych i stowarzyszeń zwykłych prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej przeznaczono 419.107,74 zł. Stypendia sportowe dla zawodników i trenerów to wydatek 99.600 z. Natomiast na nagrody pieniężne dla zawodników, trenerów i innych osób zaangażowanych w działalność sportową wydano 11.500 zł.

W 2023 roku 21 zduńskowolan otrzymywało przyznane przez Prezydenta Miasta stypendia sportowe za osiągnięte wyniki sportowe, w łącznej kwocie 87.600 zł. Najniższe miesięczne stypendium w 2023 r. wyniosło 150 zł, a najwyższe 1.000 zł. Stypendia sportowe otrzymało również 2 trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w łącznej kwocie 12.000 zł. Spośród licznych osiągnięć zduńskowolskich sportowców nagrodzonych stypendiami sportowymi szczególnie ważne było zajęcie:

- pierwszego miejsca przez zawodnika Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Park” Zduńska Wola w kategorii „Rzut młotem M U18 (5 kg) ” podczas 29. Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży 55. PZLA Mistrzostw Polski U18 w Chorzowie,
- drugiego miejsca zawodnika Akademickiego Związku Sportowego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu w kategorii „60 metrów M” podczas 67. PZLA Halowych Mistrzostw Polski w Toruniu,
- drugiego miejsca przez zawodnika Szkolnego Klubu Strzelectwa Sportowego „Sokół” w kategorii „25m Pistolet szybkostrzelny 2x30 strzałów – juniorzy” podczas Mistrzostw Polski Juniorów w Bydgoszczy,
- drugiego miejsca przez zawodnika Pabianickiego Towarzystwa Cyklistów w kolarstwie torowym w konkurencji „wyścig punktowy” podczas Mistrzostw Polski juniorów młodszych w konkurencjach nieolimpijskich w Pruszkowie.

Ponadto w 2023 r. Prezydent Miasta Zduńska Wola przyznał osiem nagród dla osób za osiągnięte wyniki sportowe oraz dwie nagrody pieniężne dla trenerów w związku z osiągnięciami w działalności sportowej o szczególnym znaczeniu dla miasta Zduńska Wola i jego mieszkańców.

W 2023 roku Miasto Zduńska Wola realizowało projekt nauki pływania pn. „Nie boję się wody”. Projekt obejmował 10 godzin bezpłatnych, pozalekcyjnych zajęć nauki pływania dla uczniów klas I-II szkół podstawowych. Głównym celem programu była aktywizacja fizyczna dzieci, nabycie podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka wad postawy oraz nadwagi i otyłości. Zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych instruktorów na pływalni krytej przy Szkole Podstawowej nr 9. Programem objętych zostało 90 uczniów szkół podstawowych zarządzanych przez nasze miasto. Na realizację projektu Miasto wydatkowało 5.613,12 zł.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli w ramach współpracy ze Zduńskowolskim Szkolnym Związkiem Sportowym realizował cykl międzyszkolnych rozgrywek sportowych w różnych dyscyplinach sportu m.in. w piłce siatkowej, piłce koszykowej, tenisie stołowym w różnych kategoriach wiekowych. Najbardziej spektakularnym wydarzeniem sportowym organizowanym w 2023 r. przez MOSiR była impreza pn. „Sportowa Kępina”, która odbyła się w okresie wakacyjnym. Ponadto w ramach budżetu obywatelskiego MOSiR organizował imprezę pn. „Widzewski Dzień Dziecka”.

Podczas wakacji ośrodek organizował 4 turnusy letnich półkolonii dla dzieci, podczas których odbywały się zajęcia zarówno sportowe wprowadzające dzieci w arkana różnych dyscyplin sportowych, jak i warsztaty gastronomiczne, ciekawe wycieczki, wyjścia do kina, a wszystko opatrzone dużą dawką ruchu także na świeżym powietrzu.

INSTYTUCJE KULTURY

Miejskie instytucje kultury w minionym roku prowadziły bogatą działalność, dostarczając mieszkańcom miasta różnorodną i atrakcyjną ofertę. Zduńskowolanie mogli uczestniczyć w cyklicznych wydarzeniach, a także korzystać z bazy kulturalnej, jaką tworzą Miejski Dom Kultury, Muzeum Historii Miasta oraz Miejska Biblioteka Publiczna.

W 2023 **Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli** prowadził swoje działania w czterech lokalizacjach na terenie miasta: w budynku ZCI Ratusz na placu Wolności (siedziba główna), w Filii MDK przy ul. 1 Maja 5-7 (os. Karsznice), w Modelarni MDK przy ul. Łaskiej 6 oraz w Inkubatorze Inicjatyw Społecznych przy ul. Łaskiej 38. W kilkunastu sekcjach i kołach zainteresowań MDK prowadził działalność z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej. W zajęciach stałych uczestniczyło w 2023 roku blisko 300 osób.

Po pandemicznej przerwie w domu kultury odradza się Amatorski Ruch Artystyczny (ARA). Do pracy wróciły zespoły, które w przerwie spowodowanej lockdownami zawieszały działania, powstały też nowe grupy (np. Teatr „Po godzinach”). Artyści amatorzy (dzieci, młodzież i dorośli) zdobyli w 2023 roku w sumie 14 nagród i wyróżnień w konkursach i przeglądach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim.

W strukturach MDK działa Zduńskowski Uniwersytet Trzeciego Wieku. W 2023 roku zauważalny jest wzrost liczby słuchaczy do 224 osób. Słuchacze uczestniczą w cotygodniowych wykładach (26 w 2023 roku) oraz zajęciach odbywających się w kilkunastu sekcjach tematycznych. Słuchaczy reprezentuje wybrany przez nich zarząd, który spotyka się regularnie. Od początku roku akademickiego 2023/24 członkowie zarządu UTW dyżurują w Inkubatorze Inicjatyw Społecznych.

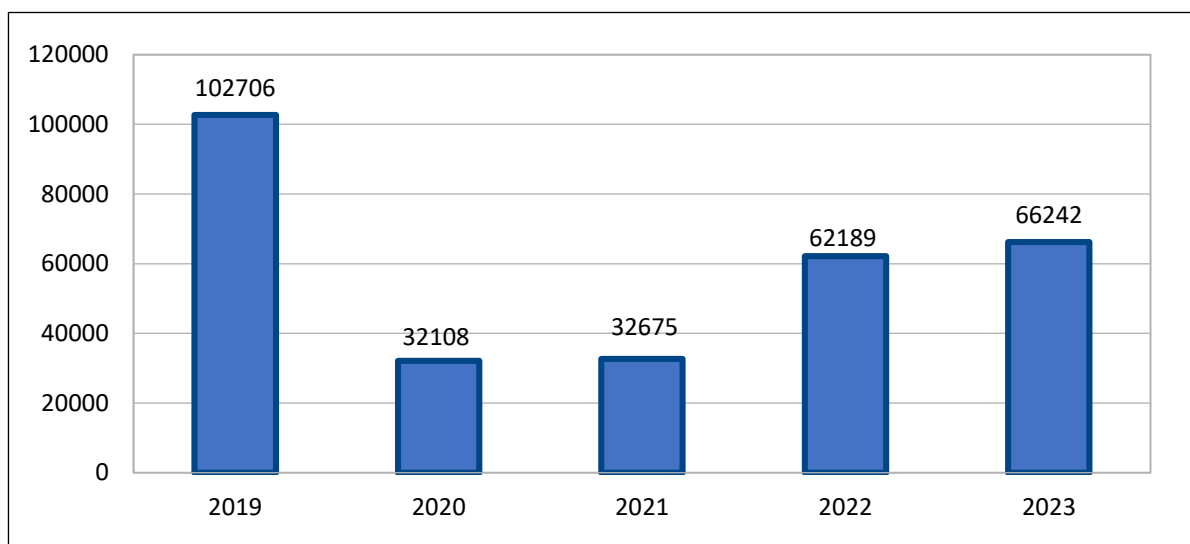
W 2023 roku w porównaniu do lat poprzednich, gdy obowiązywały ograniczenia pandemiczne, dynamicznie wzrosła liczba organizowanych wydarzeń oraz ich bezpośrednich odbiorców. MDK zorganizował lub współorganizował ich ponad 350 (warsztaty, wernisaże, koncerty, spotkania, konsultacje, spotkania autorskie, itp.), w tym 15 wydarzeń plenerowych (m.in. Dni Zduńskiej Woli, Dzień Dziecka, Święto Kwiatów, itd.). W wydarzeniach wzięło udział ok. 100 tysięcy osób. MDK rozwija działalność w sferze cyfrowej (streamingi, relacje online, reportaże filmowe, podcasty).

W 2023 roku w Kinie Ratusz odbyło się 2 941 seansów (w tym 748 to seanse filmów polskich). Sprzedano 66 242 sztuk biletów. Prężnie działał także Dyskusyjny Klub Filmowy, który zorganizował 13 seansów specjalnych, w tym 2 spotkania z twórcami (Krzysztofem Zanussim i Beatą Dżianowicz) Funkcjonował także program „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej”, skierowany do dzieci i młodzieży ze szkół z całego regionu.

W 2023 roku Miejski Dom Kultury pozyskał dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w wysokości 10 tys. zł. Przeznaczono je na działalność klubu filmowego, a także dofinansowanie ze Stowarzyszenia Kin Studyjnych w wysokości 6930 zł na promocję seansów, realizację wydarzeń oraz dofinansowanie do seansów studyjnych. MDK jest również członkiem europejskiej federacji Europa Cinemas, które wspiera, również finansowo działania kin studyjnych. W 2023 rok MDK otrzymał dofinansowanie w wysokości 13 840 euro za granie wymaganej ilości seansów europejskich.

Miejski Dom Kultury zrealizował także zadanie z Budżetu Obywatelskiego „Muzyka o filmie. Film o muzyce. Filmowo - muzyczne spotkania „Między obrazami””, w ramach którego odbył się koncert Michała Urbaniaka oraz pokaz plenerowy filmu „Pan T.” połączony ze spotkaniem z Jerzym Bończakiem.

Liczba sprzedanych biletów do kina

W 2023 roku MDK realizował również projekty edukacyjne, które uzyskały dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury. Na uwagę zasługuje projekt pn. „Etno Warsztaty – łowickie, sieradzkie, nasze zduńskowolskie” (kwota dofinansowania – 36 tysięcy zł). Wzięły w nich udział 332 osoby, które uczestniczyły w bezpłatnych warsztatach stacjonarnych i wyjazdowych, zorganizowano pokazy filmowe i wspólne muzykowanie.

Od 2023 roku na podstawie porozumienia z miastem Zduńska Wola, MDK odpowiada za działania merytoryczne prowadzone w Inkubatorze Inicjatyw Społecznych Łaska 38. W oparciu o przestrzeń Inkubatora, MDK skupia się na działaniach związanych z animacją społeczną poprzez współpracę i wzmacnianie grup nieformalnych i organizacji pozarządowych z terenu miasta. Działania te realizowane są w oparciu o idee „miejsc otwartych”, czy też MAL (Miejsc Aktywności Lokalnej). W 2023 swoje działania prowadziło blisko 15 organizacji pozarządowych oraz kilka grup nieformalnych.

W 2023 roku **Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola** wraz z filią odwiedziło łącznie 14 692 osoby, w tym młodzież do 16 roku życia – 1647, a dzieci poniżej 7 roku życia 829. W grupach zorganizowanych wystawy stałe i czasowe oglądało 559 osób.

W minionym roku muzeum otworzyło jedną wystawę stałą i 10 wystaw czasowych, przeprowadziło 13 prelekcji i zorganizowało 67 warsztatów i lekcji muzealnych dla różnych grup wiekowych dzieci, dorosłych i młodzieży. W styczniu, w 160. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego, otwarta została wystawa pt. „Powstanie Styczniowe w Zduńskiej Woli i okolicach”. Wystawie towarzyszył pakiet edukacyjny, z którego skorzystało 153 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z miasta i powiatu.

Muzeum zostało zaproszone przez Urząd Miasta Zduńska Wola do współpracy przy obsłudze wizyty członków izraelskiej organizacji byłych mieszkańców Zduńskiej Woli. Wspólnie z pracownikami Urzędu Miasta Zduńska Wola przygotowano dla gości pakiet turystyczny, który obejmował między innymi spotkanie integracyjne oraz zwiedzanie miasta i muzeum z przewodnikiem.

Noc Muzeów było okazją do zaprezentowania przedmiotów przechowywanych w muzealnych magazynach, nie stanowiących jednak części muzealnej kolekcji oraz nie zaklasyfikowanych jako eksponaty. Wystawę muzealną pod nazwą „Kunstkamera, czyli gabinet osobliwości” zwiedziły łącznie 2202 osoby.

Na Dni Zduńskiej Woli przygotowano wystawę stałą prezentowaną w Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola pt: „Tu Czekay – czyli jak Złotniccy budowali Zduńską Wolę”. Jest to ekspozycja poświęcona genezie i początkom miasta uzupełniona eksponatami archeologicznymi oraz historycznymi dokumentami z pierwszej połowy XIX wieku. Wystawa ta stanowi również element ścieżki edukacyjnej realizowanej w ramach zajęć pt. „Pierwsza wizyta w muzeum”, które odbywają się z użyciem muzealnego przewodnika po wystawach czasowych. Wystawę zwiedziły 3064 osoby.

Muzeum zorganizowało także cykliczne wydarzenie pn. „Europejskie Dni Dziedzictwa”. W 2023 roku odbywały się one pod hasłem: „Żywe dziedzictwo-tradycje od pokoleń”. Postawiono na formułę otwartych spacerów historycznych: szlakiem fabrycznym oraz na osiedlu Karsznice. W wydarzeniu wzięło udział 75 osób.

W Skansenie Lokomotyw otwarta została wystawa prof. Izabeli Łapińskiej pt. „Ślad pamięciowy”. Wernisaż Instalacji odbył się 17 września w rocznicę zbrojnej napaści Związku Radzieckiego na Polskę. We współpracy z Urzędem Gminy Zapolice przygotowano wystawę plenerową pt. „Polacy bronią przeprawy przez Wartę”. Celem wystawy było przybliżenie odbiorcy rzeczywistego przebiegu działań wojennych z dnia 4-5 września 1939 roku w okolicach wsi Strońsko, Zapolice i Beleń. Wspólnie z Urzędem Gminy Zduńska Wola na placu przed kościołem parafialnym w Korczewie otwarta została wystawa plenerową „Ku Niepodległej”.

Spacer historyczny w ramach „Europejskich Dni Dziedzictwa”

W związku ze 198 rocznicą nadania Zduńskiej Woli praw miejskich muzeum przygotowało „Wirtualny Escape Room”, czyli internetowy pokój pełen zagadek związanych z historią miasta.

Muzeum w 2023 r. przygotowało bogatą ofertę edukacyjną na którą złożyły się lekcje, warsztaty i wykłady organizowane w muzeum oraz w innych placówkach kultury, oświatowych i środowiskowych. W ramach działań statutowych pracownicy muzeum zrealizowali ogółem 13 odczytów i spotkań w których udział wzięło 900 osób. Przeprowadzono trzy konkursy muzealne: „Moja przygoda w muzeum”, „Rodzinne historie” i „Detale małej architektury”, w których udział wzięło 101 uczestników. Zorganizowane imprezy plenerowe zgromadziły 1083 uczestników. W lekcjach i warsztatach wzięło udział 6452 uczestników, zrealizowano 15 tematów przeprowadzając w sumie 67 imprez. Inne działania edukacyjne i popularyzatorskie przyciągnęły uwagę 1600 dzieci i młodzieży.

Pracownia Działu Historii Miasta i Techniki zdigitalizowała w 2023 roku 2486 eksponatów co daje w sumie liczbę 14.202 eksponatów muzealnych, które posiadają swoje odwzorowania cyfrowe. Jest to 64,43 proc. ogółu eksponatów będących w posiadaniu Muzeum Historii Miasta. Pozyskano ogółem 1041 eksponatów, które zaewidencjonowano w 230 pozycjach inwentarzowych.

W 2023 roku Muzeum było współwydawcą tomu 3 i 4 serii historycznej pt. „Boje nad Wartą” - źródłowego wydawnictwa historycznego poświęconego wrześniowej eposowi 10 Dywizji Piechoty.

W ramach szeroko rozumianej pracy naukowej i popularyzatorskiej pracownicy muzeum uczestniczą w różnego rodzaju konferencjach naukowych i branżowych. W 2023 roku w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Muzeum Tradycji Niepodległościowych wzięły udział

dyrektor placówki Tomasz Polkowski, który wygłosił referat pt. „ Wysiedlenia ludności uznanej za nieniemiecką jako narzędzie germanizacji Zduńskiej Woli”, który został opublikowany w recenzowanym wydawnictwie pokonferencyjnym.

W roku 2023 **Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli** wzbogaciła się o 5.145 jednostek inwentarzowych, w tym: 4.240 zakupionych książek, 140 zakupionych audiobooków oraz 765 darów książkowych. Za kwotę 5580 zł wykupiono dostęp 30 kodów na platformie Legimi, z których czytelnicy korzystają bezpłatnie.

W 2023 roku Biblioteka wzbogaciła się o 5.005 nowych lub podarowanych książek, w tym: 3.210 z literatury pięknej dla dorosłych, 1099 książek dla dzieci i młodzieży oraz 696 z literatury popularnonaukowej. W roku 2023 roku zakupiono 27 tytułów książek z dużą czcionką dla osób słabowidzących. Zbiór ten liczy 219 pozycji. Ogółem na koniec 2023 roku biblioteczne zbiory, na które składają się książki, czasopisma oprawne i zbiory specjalne, w tym audiobooki, liczyły 108.394 pozycje, w tym 106.293 książki, 435 czasopisma oprawne oraz 1.666 zbiorów specjalnych, których większość stanowią audiobooki.

W ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025 biblioteka otrzymała dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 29.850 zł, co pozwoliło na powiększenie zbiorów o 1.117 woluminów za kwotę 26.750 zł oraz 20 kodów do Legimi za kwotę 3.100 zł. Do 31 grudnia 2023 roku odnotowano 5631 udostępnień na platformie.

W 2023 roku zakończono prace remontowe, w ramach projektu pn. „Biblioteka XXI wieku w Zduńskiej Woli”. Celem było zwiększenie partycypacji mieszkańców w kulturze i realizacja nowej oferty programowej. Wartość zadania to 3.223.585,00 złotych.

W ramach zadania czytelnicy wyposażono w skaner do digitalizacji piśmiennictwa dotyczącego miasta i regionu, gromadzonego w bibliotece od lat 50-tych ubiegłego wieku. Po zeskanowaniu i opracowaniu dokumentów mieszkańcy będą mogli korzystać z biblioteki cyfrowej powiatu zduńskowolskiego. Ułatwiając czytelnikom zwrot wypożyczanych materiałów, zainstalowano przed budynkiem wrzutnię czynną 24/7.

W pomieszczeniach obsługujących czytelników zostały zainstalowane pętle indukcyjne wspomagające osoby z dysfunkcją słuchu, powstały dwa stanowiska komputerowe dostosowane do osób z dysfunkcją wzroku i kończyn górnych, dla osób niedowidzących i niewidomych, wyposażono bibliotekę w elektronicznego lektora, który rozpoznaje i odczytuje tekst.

Dzięki przeprowadzonej inwestycji budynek biblioteki stał się przyjazny dla osób z różnymi niepełnosprawnościami. Na parterze zlikwidowane zostały wąskie przejścia między regałami z książkami, które osobom z dysfunkcjami ruchowymi uniemożliwiały korzystanie z księgozbiorów.

W ramach inwestycji utworzono salę integracji pokoleniowej „Stacja Pokolenie”, która stała się miejscem spotkań dla mieszkańców. Na czytelników czeka też cichy kąt do poczytania czy atrakcje dla dzieci, takie jak puzzle, gry planszowe, „magiczny dywan”.

W bibliotece utworzono salę integracji pokoleniowej „Stacja Pokolenie”

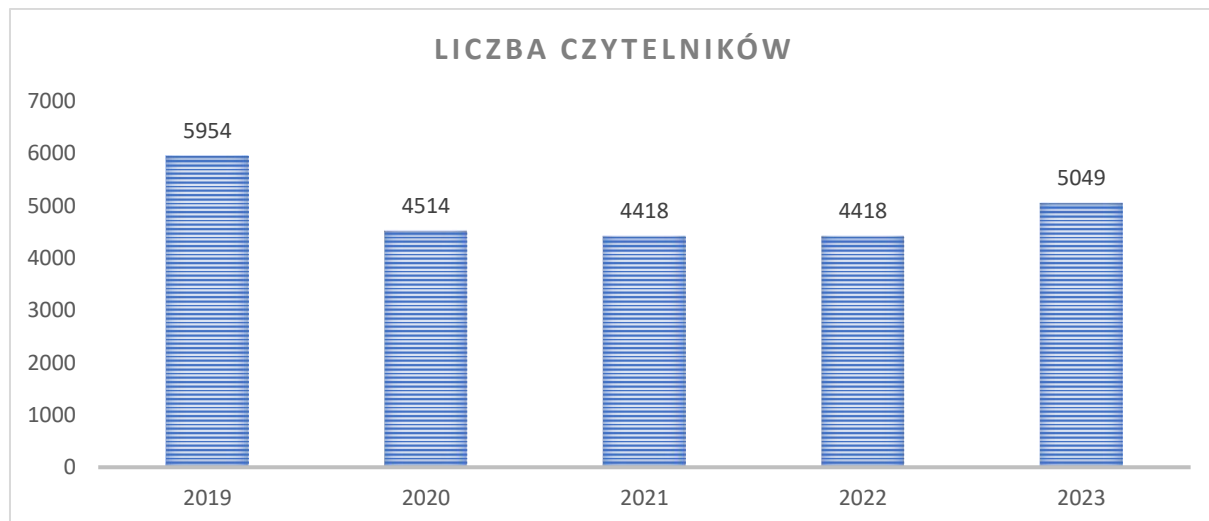

W roku 2023 bibliotekę odwiedziło ogółem 47.237 osób, w tym: wypożyczających zbiory 39.237 osób, korzystających z czytelni i stanowisk komputerowych 2535 osób, w imprezach poza Stacją Pokolenie wzięło udział 4225 osób, Stację Pokolenie odwiedziło od 24 lipca 2301 osób – w tym wizyty indywidualne 1240 osób, 1061 osób uczestniczyło w 54 spotkaniach grupowych.

Dla osób starszych i niepełnosprawnych zorganizowano cykl zajęć plastycznych, podczas których tworzono kolaże, ozdoby z dyni, łapacze snów, jesienne lampiony. We współpracy z PSM I i II stopnia w Zduńskiej Woli dla mieszkańców miasta zorganizowano mini koncerty - „Fajfy w Bibliotece”. W każdy wtorek Stacja Pokolenie zaprasza na „Zaczarowane popołudnia z magicznym dywanem”, a w środy na spotkania przy planszówkach „Zagrajmy w planszówki”.

Liczba czytelników aktywnie wypożyczających w roku 2023 wzrosła w stosunku do roku 2022 o 631 osób i wyniosła 5049. Po otwarciu wypożyczalni po zakończonym remoncie, biblioteka odnotowała taki wzrost w każdej kategorii wiekowej. W 2023 odnotowano spadek wypożyczeń zbiorów w porównaniu do poprzedniego roku o 18.251. Wpływ na to miało funkcjonowanie wypożyczalni na pierwszym piętrze w dużo mniejszych pomieszczeniach liczących mniej zbiorów oraz zamknięcie biblioteki od 29 maja do 21 lipca spowodowane przenoszeniem zbiorów, organizowaniem wypożyczalni

oraz aranżowaniem zmodernizowanych pomieszczeń. Analizując okres od uruchomienia biblioteki po remoncie do tego samego okresu w roku 2022 wypożyczenia kształtowały się na podobnym poziomie: roku 2022 – 45.286 wypożyczeń, w roku 2023 – 44.816 wypożyczeń.

W procesie czytelnictwa placówka wspierała osoby z różnymi dysfunkcjami. W ramach tej działalności kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix”, które przekazało nieodpłatnie 130 tytułów cyfrowej książki mówionej. Z tej formy skorzystało 17 osób, wypożyczając 430 tytułów do odsłuchu na Czytaku otrzymywanym bezpłatnie z biblioteki. Współpracowano z Domami Samopomocy. Udostępniano otrzymywany w darze „Sześciopunkt” wydawany przez Fundację „Świat wg. Braille’a” w dwóch wersjach w piśmie punktowym i czarnodruku oraz czasopismo „AION” wydawane przez biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Politechniki Łódzkiej. Kontynuowano współpracę z Mazowieckim Stowarzyszeniem Pracy dla Niepełnosprawnych organizując projekcje filmów z audiodeskrypcją zrzeczonych w Saloniku Artystyczno-Towarzyskim „Widzieć więcej”.

W roku 2023 Miejska Biblioteka Publiczna realizowała projekty dofinansowane z Funduszu Kultury, w ramach programu MKiDN - Partnerstwo dla Książki:

- „Mój pomysł to książka”- projekt promujący czytelnictwo z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Marketing kultury w mediach społecznościowych TikTok, Instagram, Facebook i w formie tradycyjnej.
- „Po śladach książki” projekt animujący czytelnictwo i zachęcający młodego czytelnika do kontaktu z książką jako tekstem literackim i ilustracją jako dziedziną sztuki.
- „Teatr w bibliotece biblioteka w teatrze” – projekt realizowany na styku literatura – teatr, ukazujący atrakcyjność przekazywania treści literackich. Efektem końcowym było wystawienie mini etud teatralnych na podstawie umiejętności zdobytych podczas realizacji projektu.

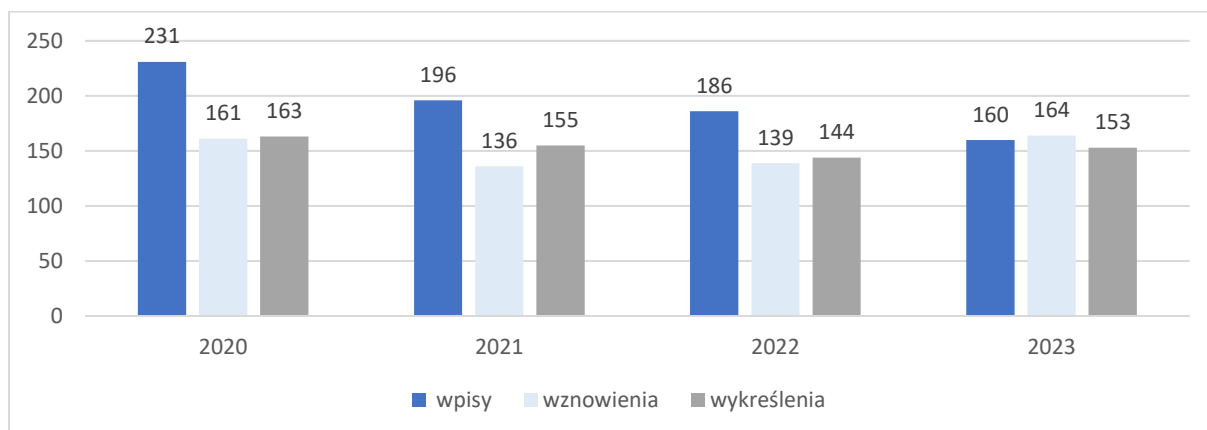
PRZEDSIĘBIORCY

W roku 2023 odnotowano spadek liczby nowych wpisów do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w porównaniu do roku 2022. Mieszkańcy Zduńskiej Woli rzadziej decydowali się na otwarcie nowej firmy, ale jednocześnie więcej przedsiębiorców zdecydowało się na wznowienie zawieszanej działalności.

Rok 2023 był kolejnym trudnym rokiem dla przedsiębiorczych zduńskowolan. Złożyły się na to także niekorzystne przepisy o opodatkowaniu oraz naliczaniu składki zdrowotnej. Nie bez znaczenia były rosnące koszty nośników energii, a co za tym idzie koszty także rosnące działalności gospodarczej.

W Zduńskiej Woli na koniec 2023 roku było 3606 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych zarówno w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, jak i w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na założenie własnej firmy w 2023 roku zdecydowało się 160 osób. To mniej niż w roku 2022, gdy dokonano 186 wpisów do ewidencji działalności gospodarczej. Najczęściej rejestrowano działalności związane z branżą remontowo-budowlaną. Najwięcej firm powstało w sierpniu 2023 roku - 21, a najmniej w styczniu - tylko 6.

Liczba osób fizycznych zakładających, wznowiających i wykreślających działalność gospodarczą w latach 2020-2023

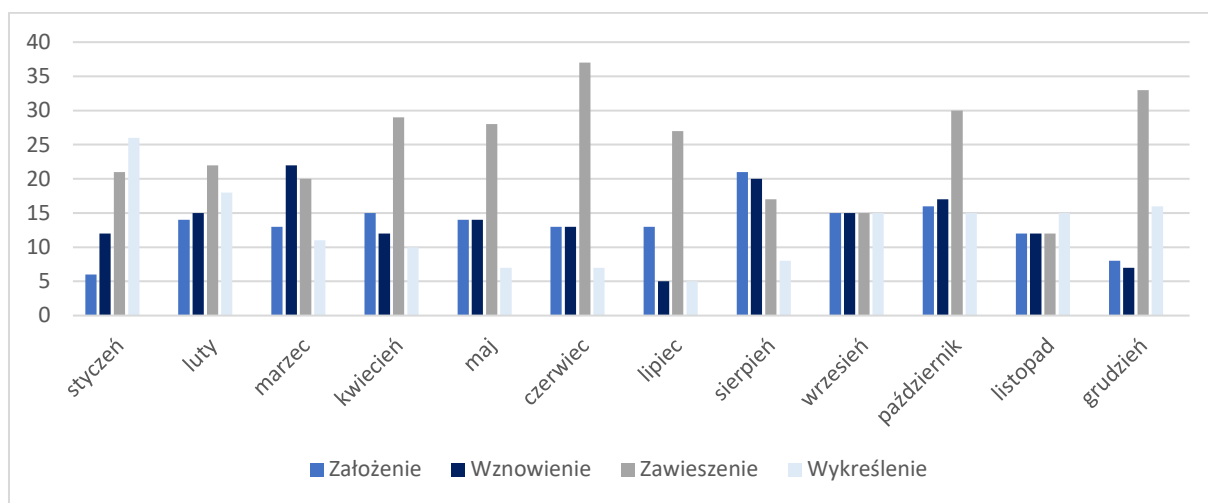

W 2023 roku 291 osób zawiesiło swoją działalność, a najwięcej osób zdecydowało się na to w czerwcu - 37 osób oraz grudniu - 33 osoby prowadzące firmy. W porównaniu do poprzednich lat, wzrosła liczba osób, które postanowiły zawiesić przedsiębiorstwo. Przed rokiem były to 274 osoby.

Na wznowienie działalności w 2023 roku zdecydowały się 164 osoby. Tu nastąpił wzrost w porównaniu do roku 2022, gdy taką decyzję podjęło tylko 139 osób. Najwięcej osób na wznowienie działalności zdecydowało się w marcu - 22, a także w sierpniu 2023 roku - 20.

Przedsiębiorcy, którzy zdecydowali się definitywnie zakończyć działalność swoich firm i wykreślić je z ewidencji działalności gospodarczej, najczęściej podejmowali takie decyzje w styczniu. Dotyczyło to 26 przypadków spośród 153 rezygnujących z działalności. Najrzadziej wykreślano firmy w lipcu ubiegłego roku. Tylko 5 razy.

Liczba zakładających, wznawianych, wykreślanych i zawieszanych działalności gospodarczej w kolejnych miesiącach 2023 r.

OCHRONA ŚRODOWISKA

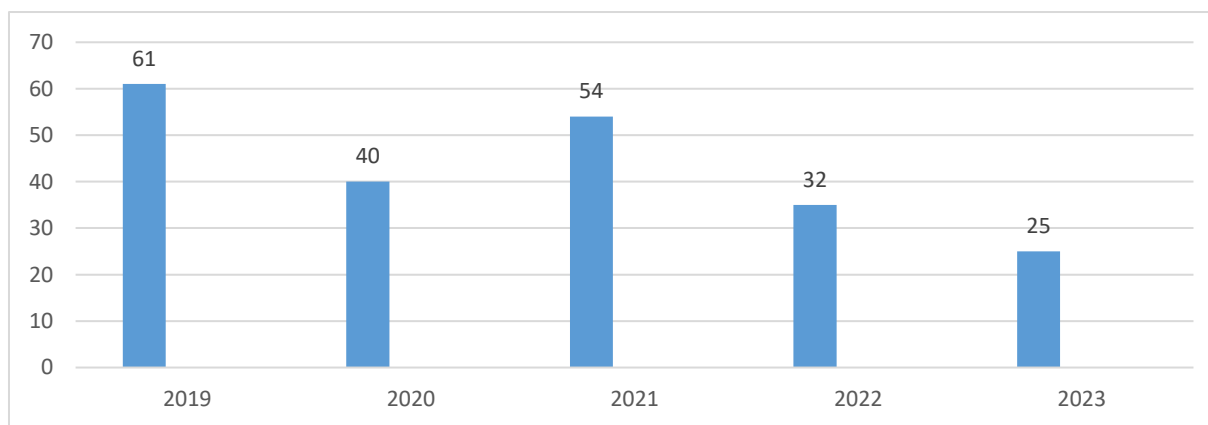

Rok 2023 okazał się rokiem, w którym liczba dni ze średniodobowym stężeniem pyłu PM10 powyżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wyniosła łącznie w skali roku 25 dni. Wyraźny spadek dni, w których odnotowane zostało przekroczenie poziomu zanieczyszczenia powietrza spowodowany był przede wszystkim łagodną zimą oraz wietrzną pogodą. Ponadto wpływ na jakość powietrza miały działania polegające na wymianie pieców węglowych na nowe źródła ekologiczne. W 2023 roku odnotowano trzy powiadomienia dotyczące ryzyka wystąpienia przekroczenia ilości pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu przekazane przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

Miasto nieustannie monitoruje stan zanieczyszczenia powietrza. W ciągu całego 2023 roku działało w Zduńskiej Woli siedem czujników badania jakości powietrza zintegrowanych z główną stacją meteorologiczną, zainstalowaną na budynku Ratusza oraz z serwisem internetowym PolAir. Czujniki mierzą stężenie pyłu PM 1, PM 2,5 oraz PM 10, a zamontowane są na budynku świetlicy Wspólnoty Lokalnej Osiedla Nowe Miasto, mieszczącej się przy ul. Świerkowej, Publicznym Przedszkolu nr 6 przy ul. Żytniej, na Szkołach Podstawowych nr 6, 7 i 13 oraz Zespole Szkół przy ul. Stefana Okrzei, a także na budynku Zduńskowolskiego Centrum Integracji Ratusz.

W serwisie internetowym www.polair.eu/city/zdunska_wola na bieżąco można było sprawdzać aktualny stan zanieczyszczenia powietrza z danych pochodzących z czujników.

Liczba dni ze stężeniem średniodobowym PM10 $>50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w latach 2019-2023

W 2023 roku dalej funkcjonował Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Za jego pośrednictwem mieszkańcy złożyli do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, 117 wniosków o udzielenie dofinansowania do wymiany źródeł ogrzewania i termomodernizacji.

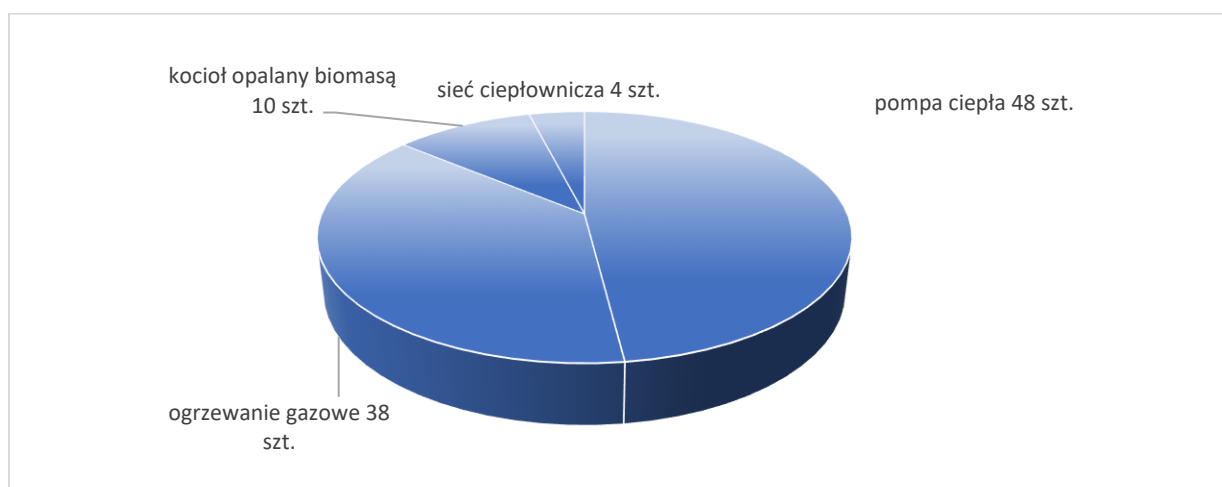
Miasto Zduńska Wola wybudowało w 2023 roku blisko 367,09 m nowej sieci ciepłowniczej oraz 555,2 m nowych przyłączy. Do ciepła systemowego podłączono kolejne dwa budynki w centrum miasta przy ulicy Getta Żydowskiego. Zdemontowano tam ok. 13 starych węglowych źródeł ogrzewania. Dzięki miejskiej dotacji celowej na dofinansowanie wymiany pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania od 2019 roku stare piece węglowe zniknęły z 727 zduńskowolskich domów.

Wymiana pieców węglowych na terenie miasta Zduńska Wola w latach 2019 - 2023

Rok wymiany pieca	Liczba
2019	98
2020	139
2021	221
2022	169
2023	100
Razem	727

W 2023 r. Miasto Zduńska Wola udzieliło mieszkańcom dotacji na kwotę 549 850,00 zł, na wymianę 100 starych pieców węglowych. 4 posesje zostały przyłączone do miejskiej sieci ciepłej, 38 właścicieli nieruchomości wybrało ogrzewanie gazowe, 10 gospodarstw domowych zamontowało kotły opalane biomasą, zaś 48 pompy ciepła.

Popularność ekologicznych źródeł ogrzewania przy wymianie starych pieców węglowych w roku 2023

W wyborze optymalnego ekologicznego źródła ogrzewania mieszkańcom pomaga internetowa aplikacja stopsmog.zdunskawola.pl, która porównuje koszty inwestycji w ogrzewanie elektryczne, gazowe i na biomasę, oblicza szacunkowe wydatki na ogrzanie domu wybranym paliwem i pozwala na łatwe wypełnienie wniosku o dotację z miejskiego programu. Jej bardzo ważną częścią jest promocja proekologicznych wyborów i zachowań mieszkańców. W 2023 roku ze strony skorzystało 423 użytkowników, odnotowano 1722 wejścia na podstrony i 315 użyć kalkulatora. Aplikacja została wypracowana w listopadzie 2020 roku i wdrożona na początku roku 2021 dzięki udziałowi miasta w projekcie Polskiego Funduszu Rozwoju „Hackaton dla Miast”.

Liczba mieszkańców płacących w roku 2023 za odbiór odpadów komunalnych to 32,8 tys., jest to o 300 osób więcej niż w roku 2022. Stawka za odbiór odpadów segregowanych wynosiła 35 zł. Zduńskowolanie mieszkający w domkach jednorodzinnych, kompostujący bioodpady mogli skorzystać ze zniżki w wysokości 4 zł od każdego domownika. Z ponad 12,5 tys. ton odpadów odebranych od mieszkańców Zduńskiej Woli w 2023 roku, tylko 5,4 tys. ton to odpady segregowane. W 2023 roku w Zduńskiej Woli nie stwierdzono dzikich wysypisk. Wydatki poniesione w związku z transportem, odbiorem i zagospodarowaniem odpadów to ponad 14 mln zł. Łączne przychody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami wyniosły około 13,7 mln zł. Miasto pokryło z dochodów własnych powstałą różnicę pomiędzy wpływami a wydatkami w zakresie gospodarowania odpadami.

Ilość odprowadzonych w 2023 roku z terenu Zduńskiej Woli ścieków wyniosła 1,6 mln m sześć. Z kanalizacji sanitarnej korzystało około 97 proc. mieszkańców. W 2023 roku wybudowano 2,1 km kanalizacji sanitarnej w ulicach: Cedrowej, Kalinowej, Platanowej, Piniowej, Magnoliowej, Łaskiej i Słonecznej oraz 122 nowe przyłącza. Nowe odcinki sieci wodociągowej w ulicach: Jasnej i Wisławy Szymborskiej. Wybudowano węzeł pomiarowy na sieci wodociągowej w ul. Piwnej. Na terenie miasta były 104 przydomowe oczyszczalnie ścieków, 436 zbiorników bezodpływowych oraz 1 stacja zlewna.

Trzynastu właścicieli nieruchomości unieszkodliwiło w 2023 roku łącznie ok. 1,6 tys. mkw. płyt azbestowo-cementowych, czyli blisko 24 tony. Tu również mieszkańcy korzystali z dofinansowania publicznego. Od 2016 roku azbest zniknął z blisko 149 domów i budynków gospodarczych.

Unieszkodliwianie azbestu na terenie miasta Zduńska Wola w latach 2016 - 2023

Rok unieszkodliwienia	Ilość w m ²	Ilość w t	Liczba posesji
2016	1 612	24,18	11
2017	3 163	47,45	26
2018	2 939	44,08	25
2019	1 539	23,09	13
2020	1 521	22,82	14
2021	2 578	38,68	27
2022	2 543	38,14	20

2023	1588	23,82	13
Razem	17 484 m²	262,26 t	149

W 2023 r. na terenach miejskich zasadzono 99 dużych drzew o minimalnych obwodach wynoszących 12 cm, m.in.: lipy drobnolistne, wiśnie kanzan, klony polne, platany klonolistne i leszczyny tureckie. Natomiast z terenów miejskich usunięto 58 drzew z powodu ich bardzo złej kondycji zdrowotnej lub, w uzasadnionych przypadkach, z powodu kolizji z planowanymi inwestycjami. Miasto Zduńska Wola ma 17 drzew uznanych za pomniki przyrody, które podlegają ochronie prawnej. W 2023 roku aktualna powierzchnia lasów należąca do Miasta Zduńska Wola wynosiła 4,8 ha.

Od 2022 roku miasto Zduńska Wola zaczęło wprowadzać System zarządzania zielenią miejską. Dokument porządkuje i opisuje dobre praktyki, do których stosowania zostali zobowiązani pracownicy Urzędu Miasta i jednostek podległych oraz wykonawcy odpowiedzialni za tworzenie projektów inwestycyjnych, roboty budowlane oraz utrzymujący zieleń miejską.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W Zduńskiej Woli na koniec 2023 roku obowiązywały 44 plany miejscowe. Ich zasięg pokrywa 603,9 ha, czyli około 24,5 proc. powierzchni całego miasta. Wskaźnik ten zwiększył się o 0,2 proc. w stosunku do roku ubiegłego. W 2023 roku uchwalono jeden nowy plan oraz dokonano zmiany w całości lub części dwóch obowiązujących planów miejscowych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego to uchwała rady miasta, która reguluje sposób wykorzystania terenu. Ustala się w nim przeznaczenie i sposób zagospodarowania, między innymi co i w jakim kształcie można wybudować w danym miejscu.

W 2023 roku Rada Miasta Zduńska Wola podejmowała uchwały dotyczące 3 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- obejmującego obszar 5,15 ha w rejonie ulic: Przemysłowej i Szadkowskiej - nowy plan
- obejmującego obszar 2,44 ha w rejonie ulic: Paprockiej, Karola Szymanowskiego i Leopolda Staffa - zmiana w całości planu
- obejmującego obszar 1,94 ha w rejonie ulic: Wileńskiej, Łódzkiej i Getta Żydowskiego - zmiana fragmentu planu.

Rada Miasta w 2023 roku podjęła uchwały o przystąpieniu do sporządzenia 5 kolejnych planów o łącznej powierzchni ok. 67,78 ha, dotyczą:

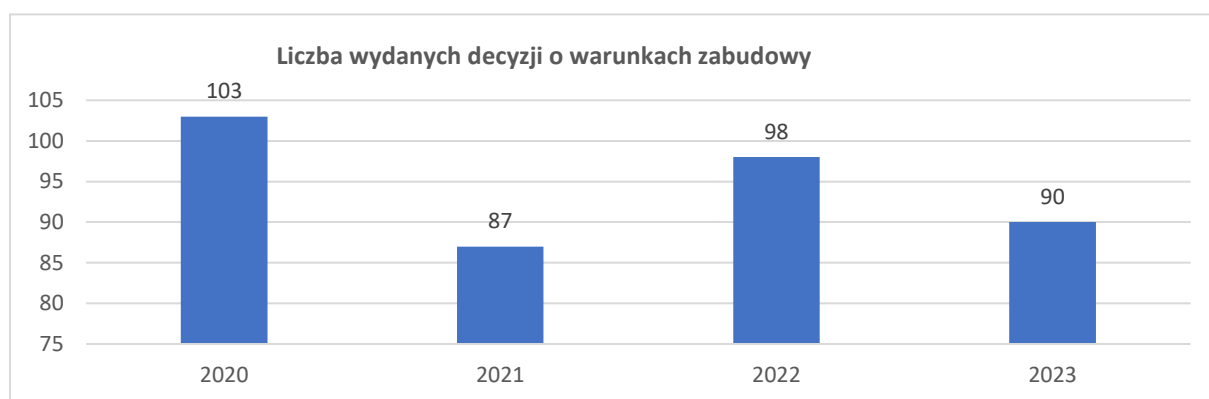
- obszaru 3,73 ha w rejonie ulicy Wrzosowej - zmiana w części planu
- obszaru 18,84 ha w rejonie ulicy Łaskiej - nowy plan
- obszaru 40,17 ha w rejonie ulicy Widawskiej - zmiana w całości planu
- obszaru 4,15 ha w rejonie ulicy Mickiewicza – zmiana w części planu
- obszaru 0,8855 ha w rejonie ulicy Paprockiej i Główniej – zmiana w części planu nr 21.

W 2023 roku do Urzędu Miasta Zduńska Wola wpłynęło 9 wniosków o sporządzenie lub zmianę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prezydent Miasta Zduńska Wola w 2023 roku wydał 125 decyzji administracyjnych, w tym 90 decyzji o warunkach zabudowy. To o 8 decyzji mniej niż przed rokiem. Ponadto 7 decyzji dotyczyło przeniesienia decyzji o warunkach zabudowy, a 12 zmiany decyzji o warunkach zabudowy. Była także jedna decyzja odmowna, a 5 decyzji było wydanych o umorzeniu postępowania administracyjnego.

Wśród wydanych decyzji o warunkach zabudowy najwięcej dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. Decyzji, od których odwołano się do Samorządowego Kolegium

Odwoławczego, było łącznie 3, w tym 2 decyzje o warunkach zabudowy i jedna decyzja odmawiająca ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego. Powyższe decyzje po rozpatrzeniu odwołań przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze zostały uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji, w tym jedna decyzja o warunkach zabudowy jest w trakcie rozpatrzenia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny, zaś jedno z postępowań umorzono.

W 2023 roku 9 wydanych decyzji dotyczyło ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego. W jednym przypadku decyzja o ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego była odmowna. Było to o 17 mniej niż w roku 2022. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczyły głównie realizacji sieci infrastruktury technicznej. To między innymi budowa linii energetycznej, budowa sieci wodociągowej, przebudowa dróg.

W 2023 roku wydano 20 wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium oraz 295 zaświadczeń z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium. Wydano również 29 opinii i informacji o przeznaczeniu terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzjach o warunkach zabudowy.

Ponadto, w 2023 roku sporządzony został projekt uchwały w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Projekt tzw. „uchwały krajobrazowej” dla miasta Zduńska Wola został przekazany do uzgodnień i opiniowania przez ustawowo wskazane instytucje. Kolejnym etapem jest wyłożenie projektu do publicznego wglądu.

SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W 2023 roku w Urzędzie Miasta Zduńska Wola raz w tygodniu dyżurował Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zduńska Wola ds. Osób Niepełnosprawnych. Udzielał porad dotyczących praw przysługujących osobom niepełnosprawnym oraz zapewniał wsparcie w każdej indywidualnej sprawie. Ponadto, dla zapewnienia sprawnej obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Kancelarii Urzędu Miasta Zduńska Wola funkcjonowało specjalnie wydzielone stanowisko wolne od barier architektonicznych wyposażone w pętlę indukcyjną wzmacniającą głos, na którym istniała także możliwość skorzystania z bezpłatnej usługi tłumaczenia on-line polskiego języka migowego.

Miasto Zduńska Wola w 2023 r. zrealizowało przedsięwzięcie grantowe pn. „Poprawa dostępności Urzędu Miasta Zduńska Wola” w wysokości 100.000 zł w ramach projektu pn.: „Dostępny samorząd – granty” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne. W ramach przedsięwzięcia wykonano następujące zadania:

- przygotowano informację o działalności Urzędu Miasta Zduńska Wola w tekście łatwym do czytania ETR, która została opublikowana na stronie internetowej Miasta Zduńska Wola,
- zakupiono i zainstalowano platformę schodową, która umożliwia dostęp do gabinetów Prezydenta Miasta, Zastępcy Prezydenta Miasta, Sekretarza, Skarbnika oraz do sekretariatu i Gabinetu Radnego osobom z ograniczonymi możliwościami poruszania się po schodach,
- zakupiono i zamontowano krzesło ewakuacyjne umożliwiające ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z ograniczeniami w poruszaniu się,
- zakupiono i zamontowano ścieżki prowadzące i pola uwagi ułatwiające poruszanie się w budynku nr 1 Urzędu i jego wschodnim skrzydle osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku,
- zakupiono i zainstalowano kontrastowe nakładki antypoślizgowe na schody, co ułatwia poruszanie się w budynku nr 1 Urzędu i jego wschodnim skrzydle osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku oraz poprawiło bezpieczeństwo,
- zakupiono i zainstalowano pętlę indukcyjną w Biurze Ewidencji i Dowodów Osobistych, która poprawiła komunikację z osobami używającymi aparatów słuchowych,
- zakupiono i zainstalowano przed budynkiem głównym Urzędu plan tyflograficzny z rozmieszczeniem budynków Urzędu,
- zakupiono i zainstalowano dwa plany tyflograficzne z rozkładem pomieszczeń w budynku nr 1 Urzędu oraz w jego wschodnim skrzydle,

- zakupiono i zainstalowano na poręczach schodów w budynku nr 2 Urzędu 4 tabliczki z opisem w alfabecie Braille'a z oznaczeniem pięt,
- zakupiono i zainstalowano tabliczki z oznaczeniami w alfabecie Braille'a i w czarnodruku na drzwi wszystkich pomieszczeń w budynkach nr 1 i 2 Urzędu,
- zakupiono i zainstalowano tabliczki oznaczeniowe najważniejszych pomieszczeń i toalet w czarnodruku i alfabecie Braille'a w budynku nr 1 i 2 Urzędu.

Dzięki realizacji powyższych zakupów znacząco poprawiła się dostępność Urzędu Miasta Zduńska Wola, przede wszystkim w wymiarze dostępności architektonicznej, ale również komunikacyjno-informacyjnej oraz cyfrowej. Urząd stał się bardziej dostępny dla osób z niepełnosprawnościami narządu ruchu, wzroku, słuchu i intelektualną.

Również, tak jak każdego roku, szeroki był zakres tematyczny spraw, o które pytano w trybie wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Większa była jednak ich liczba w porównaniu z rokiem ubiegłym, gdyż w 2022 roku było ich 84, zaś w 2023 roku 106.

Miasto Zduńska Wola zrealizowało projekt grantowy pn.: „Cyfrowa gmina” o numerze POPC.05.01.00-00-0001/21-00 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020 Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia - REACT-EU przyznany w wysokości 1.238.640,00 zł, który objął cyfryzację Urzędu Miasta Zduńska Wola, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli oraz szkół podstawowych. W ramach projektu zakupiono sprzęt informatyczny, m.in serwer, laptopy z oprogramowaniem, tablety, skanery a także system poczty elektronicznej wraz z wdrożeniem oraz przeprowadzono diagnozę cyberbezpieczeństwa w Urzędzie i szkolenia dla pracowników w zakresie cyberbezpieczeństwa. Realizacja projektu przyczyniła się do wsparcia pracowników w zakresie realizacji usług publicznych, pracy zdalnej oraz ułatwienia nauczycielom i uczniom zdalnego nauczania, a także zwiększenia bezpieczeństwa cyfrowego.

W 2023 roku wszczęto i zakończono 6 postępowań administracyjnych w sprawie wymeldowania z pobytu stałego. Nikt nie odwołał się od decyzji w sprawie wymeldowania z pobytu stałego do Wojewody Łódzkiego. Najkrótszy czas toczącego się postępowania to 2 miesiące. Przed rozpoczęciem postępowania wysyłane są pisma informujące o obowiązku meldunkowym i sposobach jego dopełnienia, co w wielu przypadkach skutkuje osobistym zgłoszeniem wymeldowania.

Liczba uprawnionych do głosowania w wyborach na koniec roku 2023 wyniosła 31 105 osób. Przy obsłudze wyborów do Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyły się 15 października pracownicy Ewidencji i Dowodów Osobistych wydali 36 pełnomocnictw do głosowania i 273 zaświadczenia o prawie do głosowania.

SPÓŁKI, JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I POMOCNICZE

W 2023 roku działało w Zduńskiej Woli pięć spółek komunalnych, 23 miejskie jednostki organizacyjne (w tym 19 jednostek budżetowych) oraz trzy jednostki pomocnicze.

Wykaz instytucji miejskich w roku 2023

Spółki
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zduńskiej Woli Sp. z o.o.
Towarzystwo Budownictwa Społecznego „ZŁOTNICKI” Sp. z o.o.
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o.
Miejskie Sieci Ciepłne w Zduńskiej Woli Sp. z o.o.
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli Sp. z o.o.
Jednostki budżetowe
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli ¹
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli ²
Ośiem publicznych przedszkoli (PP nr 2, PP nr 3, PP nr 4, PP nr 5, PP nr 6, PP nr 7, PP nr 10, PP nr 11) ³
Ośiem szkół podstawowych (SP nr 2, SP nr 5, SP nr 7, SP nr 9, SP nr 10, SP nr 11, SP nr 12, SP nr 13) ³
Jeden zespół szkolno-przedszkolny (ZSP nr 1) ³
Jednostki organizacyjne
Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli ⁴
Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli ⁴
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola ⁴
Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli ⁵
Jednostki pomocnicze
Wspólnota Lokalna Osiedla 1000-lecia ⁶
Wspólnota Lokalna Osiedla Karsznice ⁶
Wspólnota Lokalna Osiedla Nowe Miasto ⁶

¹opis działalności w rozdziale „Pomoc społeczna”

²opis działalności w rozdziale „Sport i rekreacja”

³opis działalności w rozdziale „Edukacja”

⁴opis działalności w rozdziale „Instytucje kultury”

⁵opis działalności w rozdziale „Zdrowie”

⁶opis działalności w rozdziale „Sprawy obywatelskie”

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zduńskiej Woli Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zaczęło wywozić odpady od mieszkańców miasta od stycznia 2021 roku. Spółka dokonywała odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie Zduńskiej Woli oraz ich transportu do instalacji komunalnych. Ponadto obsługiwała PSZOK (Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych) prowadzony przez miasto. Spółka w 2023 roku odebrała w sumie ponad 12,6 tys. ton odpadów (w 2022 r. było to 12,9 tys. ton). W celu zmniejszenia kosztów wywozu odpadów z PSZOK w 2023 r. spółka zakupiła przyczepę ciężarową o wartości ponad 72 tys. zł. W spółce na koniec 2023 roku zatrudnionych było 38 osób na 35,75 etatach (w 2022 r. było to 37 osób na 34,75 etatach).

Towarzystwo Budownictwa Społecznego „ZŁOTNICKI” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zrealizowało w 2023 roku zadania inwestycyjne za łączną kwotę ponad 2,1 mln zł. Przeprowadzono je w budynkach zlokalizowanych przy ul. Juliusza 5 i 26 oraz ul. Złotej 6, 8A i 8C. Remonty w zasobie mieszkaniowym i użytkowym opiewały natomiast na kwotę ponad 514 tys. zł i przeprowadzono je w budynkach zlokalizowanych przy ul. Pomorskiej 9 i 12, ul. Kruczej 3 i 6, ul. Jarosława Dąbrowskiego 5 i 23, Placu Wolności 2, 3, 22 i 23, ul. Szadkowskiej 19, 29 i 32, ul. Łaskiej 4, 6, 8A, 15, 17, 35, 41, 45, 54, 55 i 68, ul. Złotej 8B i 21, ul. Juliusza 4-8, 15, 20, 25 i 26, ul. Sieradzkiej 5, 28, 30, 31, 32, 32A, 33, 51, 61, 71 i 77, ul. Reja 5, ul. Czeskiej 16, ul. Przejazd 1 i 5, ul. Kościelnej 28 i 33, ul. Getta Żydowskiego 7, 41 i 49, ul. Piaskowej 6, ul. Stefana Złotnickiego 14, Placu Krakowskim 12, ul. Żytniej 24, ul. Zachodniej 8, ul. Jasnej 7, ul. Azaliowej 7 i ul. Wąskiej 11.

Wyremontowano również za ponad 244 tys. zł budynek przy ul. Łaskiej 55 zniszczony w wyniku pożaru. Zatrudnienie w spółce na koniec 2023 roku wynosiło 33 osoby na 32 etatach (w 2022 r. było to 30 osób na 29 etatach).

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w 2023 roku obsługiwało pasażerów przejeżdżając łącznie ponad 711 tys. km. W 2023 roku Spółka w ramach rozpoczętego w roku 2021 projektu pn. „Zakup autobusów elektrycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 zakupiła 4 autobusy elektryczne oraz dwie podwójne ładowarki.

Ponadto Spółka kontynuowała również rozpoczęty w 2022 r. projekt pn. „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą na potrzeby ekologicznego transportu publicznego przez MPK Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli”. To zadanie również współfinansowane było ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. W 2023 r. spółka zakupiła kolejne 2 autobusy elektryczne, podwójną ładowarkę, ładowarkę mobilną oraz rozbudowała wiatę poprzez dobudowanie dwóch dodatkowych stanowisk. W spółce w 2023 roku, tak samo jak w 2022 r., pracowało 49 osób na 48 etatach.

Miejskie Sieci Ciepne w Zduńskiej Woli Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w roku 2023 sprzedały prawie 282 tys. GJ ciepła (w 2022 r. - 293 tys. GJ), natomiast zakupiły od Elektrociepłowni Zduńska Wola Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiednio ponad 339 tys. GJ (w 2022 r. – 349 tys. GJ). Różnicę stanowią energia cieplna wykorzystywana na potrzeby własne spółki oraz straty na przesyle, które w 2023 roku sięgnęły ponad 56 tys. GJ. Do końca 2023 r. w kotłowni przy Szkole Podstawowej nr 13 im. Kolejarzy Polskich w Zduńskiej Woli wyprodukowano 4.596 GJ energii cieplnej. Z kotłowni zasilane są obiekty o mocy przyłączeniowej równej 1,171 MW, w tym szkoła – 293,75 kW. Łączna długość przyłączy ciepłych wybudowanych w 2023 r. wyniosła 555,2 mb. (w 2022 r. – 1.077,5 mb.), natomiast zmodernizowanych sieci ciepłych 367,09 mb. (w 2022 r. – 254,25

mb.). Ogółem długość sieci ciepłowniczej wyniosła na koniec 2023 roku ponad 50,5 km. Spółka posiada koncesje na przesył i dystrybucję ciepła oraz obrót ciepłem do końca 2030 roku. W spółce w 2023 roku zatrudnionych były 32 osoby na 32 etatach (w 2022 r. - 37 osób).

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością utrzymała w 2023 roku sprzedaż wody i ścieków na zbliżonym poziomie, jak w 2022 r. Spółka sprzedała 1,62 mln m³ wody i odprowadziła 1,97 mln m³ ścieków. Spółka wybudowała w 2023 roku nowe odcinki kanalizacji sanitarnej o długości 2,6 km oraz nowe odcinki sieci wodociągowej o długości 0,13 km.

W 2023 r. spółka zakończyła budowę instalacji hydrolizy na terenie oczyszczalni ścieków, co pozwoliło na uzyskiwanie większej ilości biogazu i wzrost wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła. Uruchomiono również instalację fotowoltaiczną na terenie Stacji Uzdatniania Wody nr 1.

W roku 2023 Centrum Sportu i Rekreacji „Relaks” w Zduńskiej Woli odwiedziło 192.258 osób (w 2022 r. - 168 436, tj. wzrost o 12 proc.), w tym sprzedano 108.127 biletów grupowych (w 2022 r. - 85 900, tj. wzrost o 20 proc.), 19.954 biletów rodzinnych (w 2022 r. - 20 699, tj. spadek o 4 proc.) oraz 500 biletów instruktorskich dla osób, które prowadzą indywidualną naukę pływania (w 2022 r. - 96).

W obiekcie prowadzone były zajęcia z nauki pływania prowadzone przez podmioty zewnętrzne – 11 szkółek oraz jeden podmiot prowadzący zajęcia z Aqua aerobiku. W ramach podpisanych umów tory pływackie były wynajmowane 2.788 razy, natomiast niecka z ruchomym dnem 568 razy. W ramach zajęć organizowanych we własnym zakresie 388 osób skorzystało z zajęć z aqua spinningu natomiast 725 osób z aqua aerobiku. W ramach lekcji wychowania fizycznego uczęszczali do nas uczniowie szkół podstawowych z terenu miasta Zduńska Wola (SP nr 2, SP nr 5, SP nr 6, SP nr 13) oraz z terenu gminy Zapolice. W ramach programu „Umiem Pływać” z zajęć korzystały dzieci z miasta Zduńska Wola, gminy Warta, gminy Zapolice oraz gminy Złoczew. W strefie saun w poniedziałki, środy, piątki i soboty prowadzone były seanse saunowe. W miesiącu marcu, listopadzie i grudniu odbyły się także seanse dla kobiet.

W 2023 roku w spółce pracowało 131 osób na 128,75 etatach (w 2022 r. – 134 osoby na 131,63 etatach), w tym 97 osób zatrudnionych było w związku z prowadzoną działalnością wod-kan, 34 w związku z działalnością Centrum Sportu i Rekreacji „Relaks”, w tym 2 do obsługi „Bistro z Wody”.

OBSZARY PRIORYTETOWE – ZADANIA NA KOLEJNE LATA

Uczynienie miasta wygodnym i przyjaznym dla mieszkańców, a także innowacyjnym i atrakcyjnym dla przedsiębiorców – to zadania, jakie stoją przed samorządem w najbliższych latach. Doprowadzić do ich realizacji można poprzez zdiagnozowanie sytuacji, w jakiej znajduje się Zduńska Wola oraz nakreślenie planów, które choć ambitne, będą możliwe do realizacji. Jako miasto z ambicjami, nie ustajemy w dążeniu do tego, aby Zduńska Wola była miejscem nowoczesnym, ale szanującym tradycję i budującym lokalną tożsamość w oparciu o swoją historię.

Priorytety samorządu to niezmiennie pozyskanie inwestorów, otwieranie terenów inwestycyjnych, wzrost liczby miejsc pracy, poprawa stanu zdrowia mieszkańców, jakości powietrza i stanu środowiska oraz wzrost poziomu aktywności fizycznej. Do wyzwań należy również rozwój budownictwa mieszkaniowego, dalsza poprawa infrastruktury drogowej oraz dążenie do ulepszenia systemu komunikacji publicznej.

Zadaniem samorządu w najbliższych latach będzie zarówno budowa nowych mieszkań, jak i stworzenie odpowiednich warunków dla inwestorów i deweloperów. W najbliższej perspektywie znaleźć się musi także zadbanie o uzbrojenie terenów rozwojowych na południowym - wschodzie miasta. Nie można zapominać także o stworzeniu warunków przyjaznych przedsiębiorcom. Zarówno już działającym na terenie miasta, jak i dopiero zainteresowanym prowadzeniem działalności gospodarczej.

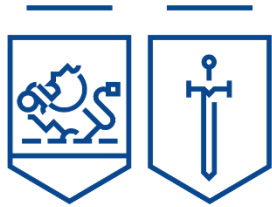
Miasto dbać będzie także o zapewnienie odpowiedniej opieki przedszkolnej i żłobkowej, pozwalając rodzicom najmłodszych dzieci na rozwój zawodowy. Przy tym przyszłości miasta służyć ma także rozszerzanie oferty edukacyjnej oraz wprowadzanie innowacyjnych programów szkolnych, które doprowadzić mają do wyposażenia młodzieży w nowe kompetencje.

Jednym z priorytetów będzie także zadbanie o tereny rekreacyjne i obiekty sportowe w Zduńskiej Woli, co przełoży się na ideę miasta wygodnego do życia, w którym mieszkańcy chcą spędzać wspólnie swój czas wolny.

Działania samorządu muszą być także skierowane na zadbanie o potrzeby rosnącej liczby seniorów. Przyjazna dla mieszkańców musi być przestrzeń miejska, w której łatwo będzie się poruszać, znajdą się miejsca zarówno do aktywnego, jak i do pasywnego wypoczynku.

Wyzwania, jakie stoją przed Zduńską Wolą, to przede wszystkim zapewnienie mieszkańcom miasta warunków wygodnego życia. Zduńskowolanom sprzyjać muszą infrastruktura miejska i możliwość łatwego przemieszczania się. Rolą samorządu musi być zapewnienie przyjaznego środowiska i terenów zielonych, dostępu do edukacji i opieki dla najmłodszych. To także element działań ograniczających spadek liczby mieszkańców. Prognozy demograficzne się są łaskawe dla miast średniej wielkości, jak Zduńska Wola, ale to od nas zależy, w jakim stopniu się sprawdzą.

ZDUŃSKA WOLA
MIASTO Z AMBICJAMI

